

Ornithologie van Nederland, 1954-II en 1955

door

C. G. B. TEN KATE

(met 4 tekstfiguren)

3a. CORVUS CORONE CORNIX — BONTE KRAAL.¹⁾

[1952: Broedgeval *cornix* × *corone*, Harderwijk (Ardea, 43, p. 253).]

5c. CORVUS MONEDULA SOEMMERINGII — OOSTELIJKE KAUW.

1955: 6 nov., zeker 3 ex., tussen grote troep Kauwen, Rozenburg (duidelijk herkenbaar aan lichte halsvlek) (Bi, Bz, He, Ki, Kl, Ko, Oo, Sw, Te); 13 nov., 5 ex. aldaar (Be, Bz, Ca, He, Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 20 nov., ca 6 ex. aldaar (Ki, Kl, Sw, Te); 4 dec., ca 5 ex. aldaar (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 11 dec., 4 ex. aldaar. Blijkt kennelijk invasie-vogel te zijn; sedert 1953 niet waargenomen (Bz, He, Ki, Kl, Te).

7. NUCIFRAGA CARYOCATACTES — NOTENKRAKER.

1955: 6 jan., 1 ex. in populier, A'dam-O. (H. F. ARENTSEN, med. VOOUS); 19 jan., 1 ex., Stadskwekerij Frankendaal, ibidem (L. C. JONKER e.a., med. VOOUS); 6 maart, 1 ex. in tuin, A'dam-N. (L. K. F. FOKKENS, med. VOOUS).

[Voor verdere waarnemingen in maart en mei, zie Ardea, 43, p. 170. Drie „pleisteraars” bleven nog veel langer, resp. in: Haren, Gr., tot 26 juni; Baarn, tot 29 juni en Apeldoorn zelfs tot 7 juli (zie Ardea, 43, p. 286—288 (t. K.).]

22 juli, 1 ex., Terschelling (Vanellus, 8, p. 211); 21 aug.-31 okt., herhaaldelijk gezien, Montfoort, L. (NH. Mbl. Limb., 44, p. 111); 1 okt., 2 ex., Bloemendaal (Lev. Nat., 58, p. 248); begin nov., St. Odiliënberg, L. (NH. Mbl. Limb., l.c.).

8. GARRULUS GLANDARIUS — GAAL.

1955: najaar, zeer sterke trek: er staan gegevens ter beschikking van de Waddeneilanden Texel (NUIJEN), Ameland (Vanellus, 8, p. 270—271) en Terschelling (WESSELING); voorts uit Groningen (Musselkanaal, VAN DEN BRINK), Friesland (Vanellus, l.c.), Overijssel (Kampen, HENS), Gelderland (IJsselmeerkust bij Putten, med. TOLMAN; Wolfheze, EVERS); Utrecht (Soest, TOLMAN; Soester Eemgebied, idem; Eemmond, NUIJEN); N. Holland (Hilversum, NUIJEN; Ankeveense Polder, VAN MARLE; Amsterdam en Waterland, Vanellus, l.c.; IJmuiden, BIERMAN) en van Z. Holland (Den Haag en Scheveningen, KOOIJMANS, PEETERS; De Beer, Bi, Ki, Kl, Ko, Oo, Sw, Te en excursie N.O.V.).

Volgens deze gegevens viel het begin van de invasie op 26 sept. in N. Friesland (Vanellus, l.c.); 29 sept. ook al in het Gooi (NUIJEN); eind sept. eveneens al massale trek aan de IJsselmeerkust bij Putten (med. TOLMAN); begin okt. ook bij de Eemmond (NUIJEN), in het Gooi (med. TOLMAN) en in de Ankeveense Polder (VAN MARLE); bij IJmuiden op 8 okt. (BIERMAN), op De Beer 9 okt. (Ki, Kl, Oo, Sw, Te).

In Friesland was de hoofdtrek vóór half okt. afgelopen; op De Beer was deze 12 okt. (Bi, Ko) en 16 okt. (exc. N.O.V.) nog sterk. In Friesland was er nog

¹⁾ De nummers corresponderen met die in „De Nederlandsche Vogesl”. Gebezigde afkortingen: Be (BEUKEMA TOE WATER); Bi (BIERMAN); Br (VAN DEN BRINK); Bz (BEZEMER); Ca (CARP); He (HELLEBREKERS); Ki (KIST); Kl (KLATTE); Ko (KOOIJMANS); Oo (VAN DEN OORD); Sw (SWAAB); Te (TEKKE); Wa (WALDECK).

zwakke trek tot ca 25 okt.; op De Beer op 23 okt. opvallend minder (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); op Texel 24 okt. 15 ex. (NUIJEN); op Terschelling tot begin nov. (WESSELING); bij Eemnes 7 nov. nog 7 hoogtrekkende ex. (TOLMAN).

De vogels passeerden in aantallen, wisselend van enkele ex. tot troepen van 40, 50, 60, 70 en meer ex., aan de Eemmond eens zelfs 165 ex. (totaal die dag aldaar 780 ex. geteld; NUIJEN).

[Volgens „Die Vogelwarte” (16, p. 108) begon de „Bewegung” einde sept. in een uitgestrekt gebied van minstens midden Duitsland tot ons land; 3 okt. was er sterke trek aan de Dümmer (Orn. Mitteil., 8, p. 16). In Westfalen verdween ook het grootste deel van de eigen populatie (o.a. in Kreis Wiedenbrück en Essen), mogelijk door gebrek aan eikels (ibidem, p. 95). Ook in België werd op diverse plaatsen zeer sterke trek geconstateerd; te Gembloux van 28 sept. af en 30 sept. over Brussel. Te Arendonk duurde de trek tot 2 nov. (Le Gerfaut, 45, p. 296 en 46, p. 45) (t. K.).]

11. ORIOLUS ORIOLUS — WIELEWAAL.

[1952: 16 april, 1 ex. bij Eindhoven (Ardea, 43, p. 260).]

[Tot nu toe was de vroegste datum 17 april (1949), Goes) (zie Ardea, 40, p. 153 — niet 7 april, zoals vermeld in Ardea, 40, p. 92 en overgenomen in Limosa, 25, p. 153) (t. K.).]

12. COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES — APPELVINK.

1954: Broedgevallen: Baarn (Ardea, 43, p. 253).

1954: 25 okt., 1 ex., Terschelling (TANIS); 1 nov., 1 ex., Amsterdam (Ardea, 43, p. 260).

1955: 15 jan., 1 ex., Hilversum (NUIJEN); 31 jan., 2 ex., Musselkanaal, daarna geregeld 2 of 3 ex. tot 26 maart (VAN DEN BRINK); 19 febr., ca 30 ex., tuinencomplex Maliebaan, Utrecht; eind febr. nog 10 ex., 6 maart nog enkele ex. aldaar (Lev. Nat., 58, p. 127); 1, 2 en 10 april, resp. 1, 1 en 2 ex., Hilversum (TAAPKEN); 24 april, 1 ex., Groenekan en 1 ex., De Bilt (NUIJEN); 9 mei, paartje, Singraven, Denekamp (Lev. Nat., 59, p. 96).

14. CARDUELIS CARDUELIS — PUTTER.

1955: 7 jan., 4 ex., Westerdoksdijk, A'dam-C, later over het IJ → A'dam-N. (A. N. SWART, med. VOUS); 24 maart, 5 ex., Terschelling (TANIS); 26 maart, 1 ex., Musselkanaal (VAN DEN BRINK); 13 mei, troepje van 8 ex., Haamstede (nog niet gepaard? of late trekkers?) (HELLEBREFKERS).

[Volgens de Ned. Vogels (p. 88) gaat de trek door tot ver in mei (t. K.).] 22 okt., 1 ex., Bantega, Fr. (Vanellus, 8, p. 275); 15 nov., 1 ex., Westerdoksdijk, A'dam-C, daarna → NW (A. N. SWART, med. VOUS). (De waarnemer vraagt zich af of deze vogels 's winters relaties onderhouden met het broedgebied op het Shell-terrein in A'dam-N, dan wel of de waarnemingen van 7 jan. en 15 nov. toeval zijn).

16. CARDUELIS FLAVIROSTRIS — FRATERTJE.

1955: Binnenland: 30 okt., ♂ gevangen te Maastricht (coll. NH. Mus. aldaar; NH. Mbl. Limb., 45, p. 26).

19. SERINUS CANARIUS — EUROPESE KANARIE.

1954: Broedgevallen: Bloemendaal en Aerdenhout, minstens 15 territoria (Ardea, 43, p. 191); Oldenzaal, paartje met jongen (Lev. Nat., 59, p. 95).

1954: 10 mei, zingend ex., Harderwijk; 2 juni, zingend ex., Wasse naar (Ardea, 43, p. 260).

1955: Broedgevallen: omgeving Aerdenhout en Bentveld, 25 à 30 (TAAPKEN).

1955: 20 mei, zingend ex., Hilversum (TAAPKEN); in april, aug. en sept., herhaaldelijk zingend, Oldenzaal (Lev. Nat., 59, p. 96); 6 juli, zingend ex., Denekamp (ibidem, p. 95); half mei, zingend ex., Groenekan (ibidem).

20. PYRRHULA PYRRHULA — GOUDVINK.

1955: 19 maart, 1 ex., A'damse Bos (R. DE VRIES, med. VOOUS); 24 april, 1 ex., Oltterterp (Vanellus 8, p. 162); 5 en 6 nov., paartje, Ameland (Vanellus, 9, p. 41); 15 nov., vrij veel ex., Oldeberkoop (ibidem); 26 nov., 1 ♂, Veenhuizen (ibidem).

23. LOXIA CURVIROSTRA — KRUISBEK.

1955: 22 aug., 1 ♀, Maastricht (coll. NH. Mus. aldaar; NH. Mbl. Limb., 44, p. 85); 22 en 25 dec., ca 8 ex., Hoge Veluwe (11 jan. 1956 wederom in die omgeving) (WIGMAN).

27. FRINGILLA MONTIFRINGILLA — KEEP.

1955: 9 juni, gehoord te Enkhuizen (Vanellus, 8, p. 275).

31. EMBERIZA CALANDRA — GRAUWE GORS.

1955: 30 okt., 10 à 20 ex., op stoppelveld bij Eemmond (daar nooit eerder door mij gezien) (NUIJEN).

32. EMBERIZA CITRINELLA — GEELGORS.

1955: 5 Mei, Rockanje, Voorne; schijnt daar te broeden, wordt er geregeld waargenomen (Ki, Sw, Te).

37. EMBERIZA HORTULANA — ORTOLAAN.

1955: 9 mei, groep van ca 30 ex., overwegend ♀♀, in zeer los verband, badend in de Russcher beek, Schinveld, L. (VOOUS). [Voor 1954, zie Limosa, 27, p. 139 (t. K.); 23 mei, minstens 6 zingende ♂♂ bij Ter Apel (WALDECK); 29 mei, minstens 6 zingende ♂♂ bij Winterswijk (Wa).

43. CALCARIUS LAPPONICUS — IJSGORS.

1955: A'dam-W: 1, 9, 23 en 30 jan., resp. 1, 2, 1 en 1 ex. en 23 en 30 okt. en 16 nov., resp. 1, 2 en 1 à 2 ex. (WALTERS); Brielse Maas: 23 okt., 10—20 ex., (in groepjes van 4—7 ex.) (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 30 okt., 4 ex. (Ki, Kl, Oo, Sw, Te, Wa); 6 nov., 2 ex. (Bi, Bz, He, Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 13 nov., 5 ex. (Be, Bz, Ca, He, Ki, Kl, Ko, Oo, Sw, Te); nadien eerst weer 11 dec., 1 ex., (Be, He, Ki, Kl, Te); De Beer: 12 okt., 1 ex. (BIERMAN).

44. PLECTROPHENAX NIVALIS — SNEEUWGORS.

1955: 18 sept., 1 ♂ ad., De Beer (Ki, Ko, Te).
[De vroegste datum is: 4 sept. (1953, Terschelling) (Ardea, 42, p. 200; zie verder Limosa, 27, p. 139—140) (t. K.).]
Binnenland: 6 en 13 jan., 1 ex. in een tuindorp te Rotterdam (Lev. Nat., 58, p. 60).

49. EREMOPHILA ALPESTRIS — STRANDLEEUWERIK.

1956: 26 en 27 maart, 7 ex., A'dam-W (WALTERS); 8 nov., 2 ex., strand Veluwemeer bij Kampen (H. VAN ELBURG, med. t. K.).

50. ANTHUS RICHARDI — GROTE PIEPER.

1954: 24 sept., 1 ex., Harderwijk (Ardea, 43, p. 260).
1955: 30 okt., 2 ex. tussen Graspiepers en Veldleeuweriken in het braakliggende terrein aan de (zoete) Brielse Maas langs de dijk naar Voorne — zeer

drassig, een typische biotoop voor *richardi* (Lokroep een combinatie van een gors- en musachtig tjilpend „tse-rüp”. Lange staart en opvallende witte buitenstaartpennen. Vlucht licht golvend; bidt (fladdert) als een Veldleeuwerik, soms met uitgespreide staart, vóór het neerstrijken) (Ki, Kl, Oo, Sw, Te, Wa).

✓ 51. **ANTHUS CAMPESTRIS — DUINPIEPER.**

1955: 24 mei, 1 zingend ♂, Oud-Reemst (Hoge Veluwe) (A. N. SWART, med. Voous); 25 mei, 1 ex. en 20 aug., 3 ex., Mierlo, N.Br. (M. VAN AERLE, med. t. K.).

✓ 54a. **ANTHUS SPINOLETTA SPINOLETTA — WATERPIEPER.**

1955: 12 nov., 1 ex., aan de Maas, Eijsden (NH. Mbl. Limb., 44, p. 111). [Dit zou het 13e inlandse geval zijn; zie Limosa, 27, p. 140] (t. K.).]

✓ 54b. **ANTHUS SPINOLETTA LITTORALIS — OEVERPIEPER.**

[1952: 19 en 26 okt., 1 ex. gevangen te Reeuwijk (Ardea, 42, p. 327).]
[1953: 11 en 31 okt. en 11 nov., 1 ex. gevangen aldaar (ibidem).]
1954: 6, 20 en 28 maart, resp. 1, 1 en 2 ex. gevangen aldaar (Ardea, 43, p. 260).
1955: 24 mei, 1 ex., dijk O. Flevoland bij Kampen (HENS).
[Voor andere mei — en één juni — waarneming, zie Limosa, 27, p. 140 (t. K.).]

✓ 55b. **MOTACILLA FLAVA THUNBERGI — NOORDSE GELE KWIKSTAART.**

1954: 11 mei, minstens 3 ♂♂, Hoophuizen; 15 mei, 10 ♂♂, Eemmond (Ardea, 43, p. 260).
1955: 25 mei, 1 ♂, Terschelling (WESSELING).

✓ 55c. **MOTACILLA FLAVA FLAVISSIMA — ENGELSE GELE KWIKSTAART.**

1955: Broedgevallen: Terschelling, 2 (Vaste duinen en Parapluduinen; geen 2e broedsels geconstateerd) (TANIS).
1955: 22 mei, 1 ♂, Bosplaat, Terschelling (WALDECK); 31 mei, 1 ♂, de Groede, ibidem (WESSELING).

✓ 57b. **MOTACILLA ALBA YARRELLII — ROUWKWIKSTAART.**

1955: 7 maart, 1 ♂ ad., Valkenburg, L. (25 febr., op ongeveer dezelfde plaats aan de Geul, vermoedelijk reeds ditzelfde ex. vluchtig waargenomen) (HENS); 28 maart, 1 ex., Merwedekanaal, A'dam-O (C. H. DE KRUYFF, med. Voous); 18 mei, 1 ex., O. Flevoland, bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ca, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

✓ 69. **PANURUS BIARMICUS — BAARDMEES.**

1955: Broedgevallen: Zwarte Meer, Kampereiland, zie p. 100—101.
1955: 24 april, 6 ex., Kleine Wielen, Tietjerk Vanellus 8, p. 162); 12 okt., een flink koppeltje in het reservaat, Bantega, Fr.; 7 dec. nog aanwezig (Vannellus, 9, p. 13).

✓ 70. **LANIUS MINOR — KLEINE KLAUWIER.**

1955: 25 mei, 1 ex., Termunten (zie verder Limosa, 28, p. 46).

✓ 71. **LANIUS EXCUBITOR — KLAPEKSTER.**

- ✓ 1954: Broedgevallen: St. Pietersberg, Maastricht (niet sinds 1941) (Nfi. Mbl. Limb., 44, p. 23).
- ✓ 1954: 16 okt., 1 ex. gevangen bij Maastricht (ibidem, p. 86).
- ✓ 1955: 2 febr., 1 ex., Musselkanaal (VAN DEN BRINK); 27 maart, 1 ex., Appelscha (Vannellus, 8, p. 118); 5 april, 1 ex., Waterland (Lev. Nat., 58, p. 104); 30 sept., 1 ex., Terschelling (TANIS).

72. LANIUS SENATOR — ROODKOPKLAUWIER.

[1952: Broedgevallen: Texel, 1 bij de eendenkooi van Korver, De Koog (gevonden met eieren, die uitkwamen; dagen lang geobserveerd; geen verschil tussen ♂ en ♀) (H. E. PEETERS, med. TEKKE).]

1954: Broedgevallen: O. Eijssden, L. (NH Mbl. Limb., 44, p. 66).

1955: Broedgevallen: O. Eijssden, L. (ibidem).

1955: 30 mei, 1 ex., Oosterend, Terschelling (VAN OUIWENALLER en WESSELING); 7 juli, 1 ex. bij watertoren, Den Haag (verbleef daar volgens de heer R. VAN EGMOND, werkzaam bij de waterleiding, reeds ca 14 dagen) (Be, Ki, Kl, Ko); 8 juli, idem (Ki); zomer, 1 ex., Annadaal, Posterholt (NH. Mbl. Limb., 44, p. 66).

[Voor waarnemingen, bekend geworden na de Aanv. op de Ned. Vogels (p. 1056), zie Limosa, 24, p. 101 (op broedplaats bij Maastricht); 25, p. 155 (Stiphout, N.Br.); 26, p. 103 (broedgeval bij Maastricht) en 27, p. 141 (Wageningen en tussen Renkum en de Buunderkamp) (t. K.).]

73. LANIUS COLLURIO — GRAUWE KLAUWIER.

1955: Broedgevallen: N.O. Polder: Voorster proefbossen, 1 (verlaten nest met 1 ei ontvangen, t. K.); Enser bos, 2, terwijl nog een 3e paar aanwezig was; Marknesse, 1; voorts waargenomen op 3 plaatsen in de bossen bij Kuinre (J. F. SOLLIE, med. t. K.).

74. BOMBYCILLA GARRULUS — PESTVOGEL.

1954: 7 dec., 2 ex., Leeuwarden (Vanellus, 8, p. 49).

76. MUSCICAPA HYPOLEUCA — BONTE VLEGENVANGER.

1955: Broedgevallen: Buunderkamp, Wolfheze, 3 (in nestkastjes) (EVERS). 1955: 29 mei, Musselkanaal (VAN DEN BRINK); 8—25 mei, zingend ♂, Rhijnouwen bij Utrecht (Lev. Nat., 59, p. 71); 2 juni, zingend ♂, Hoenderloo (geen nest gevonden) (KOOIJMANS).

77. MUSCICAPA ALBICOLLIS — WITGEHALSDE VLEGENVANGER.

1955: 14 sept., 1 ex., Hoorn, Terschelling (waarneming met zon in de rug, kijker Hensh. 8 × 56, afstand 4 m; viel eerst op door wit in buitenste vleugelpennen; hoewel al in winterkleed, was duidelijk een witte hals te zien; maakte daardoor bontere indruk dan *hypoleuca*, die in 4 ex. in hetzelfde elzenbosje aanwezig was) (TANIS).

[Volgens de Ned. Vogels (p. 220 en p. 1057) is er geen enkel authentiek geval uit het najaar bekend; ook sindsdien zijn die niet vermeld (t. K.).]

78. MUSCICAPA PARVA — KLEINE VLEGENVANGER.

[1950: 14 mei, 1 ex., IJsselmuiden bij Kampen (minstens een half uur geobserveerd; kwam vanuit een Ribes-struik boven een sloot jagen; tamelijk opvallende rode vlek; echte vliegenvangmanieren (J. F. SOLLIE, med. t. K.).]

1954: 22 mei, 1 ex., bij Den Haag; 4, 8 en 15 aug., 1 ex., Nieuwe Oosterbegraafplaats, Amsterdam; 22 okt., 1 ♀, lichtschip Goeree (coll. Rijksmuseum) (Ardea, 43, p. 259—260).

1955: 29 april, 1 ♀, aan rand van eikenhakhoutbosje, Huizen, N.H. (Voout). [Thans zijn er dus 18 waarnemingen (de — vermeende — broedgevallen niet mee gerekend), waarvan 2 voor april (zie Limosa, 27, p. 142) (t. K.).]

79. PHYLLOSCOPUS COLLYBITA — TIJFTJAF.

1955: Broedgevallen: pastorietuin, Hoorn, Terschelling (TANIS).

[Volgens de Ned. Broedvogels (p. 96) ontbrekend op de Waddeneilanden (t. K.).]

1955: 25 nov. en 11 en 27 dec., 1 ex. bij Wageningen (Lev. Nat., 59, p. 24).

[De Ned. Vogels (p. 224) vermeldt drie nov.-waarnemingen en twee uit dec.;

voorts één j a n . -vondst; voor een verdere nov.-waarneming en twee uit dec., zie Limosa, 12, p. 31; winter 43/44 een overwinteringsgeval bij Nekum, Z. Limburg (zie Ardea, 33, p. 265) (t. K.).]

83. **PHYLLOSCOPUS INORNATUS** — **BLADKONINKJE.**

1954: 1 okt., 1 ex., Halsteren, N.Br. (Ardea, 43, p. 259).
[Dit is het 12e inlandse geval (zie Limosa, 25, p. 156) (t. K.).]

84. **LOCUSTELLA FLUVIATILIS** — **KREKELZANGER.**

1955: 4 aug., 1 ex. gevangen in het Zwarte Meer, Kampereiland (zie verder Limosa, 28, p. 48); 20, 21, 22 en 26 aug., 1 ex. bij Biol. Station, Terschelling (Ardea, 43, p. 271—274).
[De Ned. Vogels (p. 235) vermeldt slechts 2 vondsten: 7/8 sept. 1924, vuurtoren Ouddorp en 25 aug. 1931, bij Gouda; sindsdien werden geen nieuwe gevallen bekend (t. K.).]

85. **LOCUSTELLA LUSCINIOIDES** — **SNOR.**

1955: 18 aug., 8, 9 en 10 sept., totaal 5 ex. gevangen in het Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON).

86. **LOCUSTELLA NAEVIA** — **SPRINKHAANRIETZANGER.**

1955: 9 mei, 1 ex. (trekker), Musselkanaal (VAN DEN BRINK) en zang gehoord in klein ven, Jabeeek, L. (VOOUS).

88. **ACROCEPHALUS ARUNDINACEUS** — **GROTE KAREKIET.**

1955: 26 april, 1 ex., Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON).
[De vroegste datum is nog steeds: 19 april (1945, Naardermeer) (zie Limosa, 22, p. 380) (t. K.).]

90. **ACROCEPHALUS PALUSTRIS** — **BOSRIETZANGER.**

1955: 11 juli, 1 zingend ♂, Laarder Wasmeer (nooit eerder daar gehoord; de soort broedt er niet) (NUIJEN).

92. **ACROCEPHALUS PALUDICOLA** — **WATERRIETZANGER.**

1955: 5, 16 en 20 aug., 1 ex. gevangen in Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON); 13 aug., 1 ex., De Beer (Bi); 14 aug., minstens 6 ex., Brielse Maas (He, Ki, Kl, Ko, Sw, Te); 20 aug., 3e ex., aldaar (Wa); 21 aug., 4 ex., aldaar (Bz, Ki, Kl, Te, Wa); 28 aug., minstens 6 ex., aldaar (Bi, Bz, He, Ki, Kl, Sw, Te, Wa); 24 sept., 1 ex., Slufter, Texel (Bz, Wa); 9 okt., 2 ex., De Beer (Bi, Bz).

96. **SYLVIA ATRICAPILLA** — **ZWARTKOP.**

1954: 9, 10 en 11 dec., 1 ♂ in tuin, Arum, Fr. (Vanellus, 8, p. 44); 21 en 23 dec., 1 ♂ op voertafel, Haarlem (Ardea, 43, p. 259).
[Voor andere recente winter-waarnemingen zie Limosa, 24, p. 102 en Ardea, 42, p. 326 (t. K.).]

97. **SYLVIA COMMUNIS** — **GRASMUS.**

1955: 12 april, 1 zingend ♂, Schiphol (SLUITERS).
[De Ned. Vogels (p. 258) geeft als vroegste datum: 11 april (1928, Houthem); sindsdien werden nog bekend: 5 april 1943, Deventer (Ardea, 33, p. 216); 11 april 1944, Zuilen (Ardea, 34, p. 391) en 11 april 1952, Oudehaske (zie Limosa, 25, p. 156) (t. K.).]

101. **TURDUS PILARIS** — **KRAMSVOGEL.**

1955: Broedgevallen: Siddeburen, Gr., 2, volgens H. L. KUIPER, die de

soort zeer goed kent van het wintervoer (één in apelboom, op 2 m hoogte — 4 jongen vlogen uit — en een 2e nest een uur gaans daarvandaan) (WIGMAN). 1955: 23 okt. ca 2000 ex., in de duindoorns, De Beer (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 6 nov., zéér grote invasie aldaar (Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 24 okt., enorm veel op Texel (tientallen, zelfs honderden ex., in alle weilanden, alsook in de duinen, in de Slufter, etc.) (NUIJEN); 12 nov., honderden ex. op de duindoorns, paal 20, Terschelling (WESSELING).

[Voor zeer sterke trek van Spreeuwen en Lijsterachtigen op Terschelling, van 27 okt.—5 nov., zie ook Vanellus, 8, p. 25 (t.K.).]

102. TURDUS VISCIVORUS — GROTE LIJSTER.

1955: 20 juli, ca 10 ex., ad + juv., duinen Egmond/Zee (SLUITERS). [De Ned. Vogels (p. 267) vermeldt dergelijke gezelschappen al van 11 juni af, lang vóór de eigenlijke trek (t.K.).]

103. TURDUS ERICETORUM — ZANGLIJSTER.

1955: 19 juli, 1 ex., in mijn tuin, Musselkanaal (broedt hier niet, dus al trekker) (VAN DEN BRINK).

106b. TURDUS (NAUMANNI) EUNOMUS — BRUINE LIJSTER.

1955: 22 jan., 1 ex., in tuin te Naarden; 20 febr., 1 uitgeput ex., in tuin te IJsselmuiden bij Kampen (coll. TEN KATE) (zie verder Limosa, 27, p. 160—161).

[Thans zijn 3 inlandse gevallen bekend (2 vondsten en 1 waarneming (t.K.).]

108. TURDUS MERULA — MEREL.

1955: 5—12 aug., max. 30 ex. in mijn tuin (absoluut trekkers), Musselkanaal; 20 sept., weer sterke trek aldaar (VAN DEN BRINK).

[Voor 1954, zie Limosa, 27, p. 142 (t.K.).]

112. PHOENICURUS PHOENICURUS — GEKRAAGDE ROODSTAART.

1954: 21 okt., 1 ex., doodgevlagen lichtschip Goeree (Ardea, 43, p. 259). [De Ned. Vogels (p. 298) geeft als laatste data: 22/23 okt. (1933, vuurtoren Goeree) en 16 nov. (1898, Texel); tot nu toe waren geen nieuwe gegevens bekend geworden (t.K.).]

1955: 26 maart, 1 ♀, Leeuwarden (Vanellus, 8, p. 162).

[Voor eerdere data in maart, zie Limosa, 22, p. 381 (t.K.).]

113. PHOENICURUS OCHRURUS — ZWARTE ROODSTAART.

1955: Broedgevallen: Bussum, 1 (kerk) (Prof. Dr J. P. BAKKER, med COOMANS DE RUITER); 6 mei, zingend ♂, Hilversum (NUIJEN).

114. LUSCINIA MEGARHYNCHA — NACHTGAAL.

1955: 23 en 24 juli, 1 ex. in mijn tuin, Musselkanaal (broedde er niet) (VAN DEN BRINK).

115b. LUSCINIA SVECICA CYANECULA — WITGESTERDE BLAUWBORST.

1955: Broedgevallen: Stadskanaal, vloeiveld aardappelmeelfabriek, 24 mei, 1 broedpaar (was daar niet bekend) (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa).

1955: 28 mei, 1 ♂, A'dammer-polder (SLUITERS). [Voor 1954, zie Limosa, 27, p. 142 (t.K.).]; 28 aug., 1 ex., Eemmond (NUIJEN).

[De Ned. Vogels (p. 307) geeft als eerste datum voor de najaarstrek: 9 sept. (1926, Aalbeek, Z. Limburg). Sindsdien werden de volgende vroegere data bekend: 15 aug. 1953, 1 ex., De Beer (Limosa, 26, p. 105); 23 aug. 1933, 1 ♂ ad., Rottum (Ardea, 24, p. 129); 30 aug. 1946, 2 ex., in riet van de pier, Huizen (Limosa, 19, p. 122); 31 aug. 1933, 1 ♂ ad., Rottum (Ardea, 24, p. 129) en 3 sept. 1933, 1 ♂ ad. aldaar (ibidem, l.c.). Er is ook

een juli-datum: 29 juli 1944, 1 ♀, N.O. Polder (geen broedvogel) (Ardea, 34, p. 391), maar voor ♀♀ en juv. ex. is de subspecies in het veld niet vast te stellen. Tenslotte zijn er nog twee a.u.g.-waarnemingen, waarbij de subspecies in het midden is gelaten: 3 aug. 1940, 1 ex., Urk (Limosa, 13, p. 146) en 28 aug. 1933, 1 ♀ of juv., Ens, Schokland (Limosa, 14, p. 102) (t.K.).]

119. CINCLUS CINCLUS — WATERSPREEUW.

1955: laatste decade van dec., geregeld 1 ex., Sonsbeek, Arnhem (KOLVOORT e.a., med. WIGMAN).

120. HIRUNDO RUSTICA — BOERENZWALUW.

1954: 26 nov., 1 ex., Renkum (Lev. Nat., 58, p. 228).

1955: 24 en 25 maart, 1 ex., De Wilp, Gr. (Vanellus, 8, p. 119); 25 maart, 1 ex., Amsterdam-O (A. N. SWART, med. VOOUS); 26 maart, 1 ex., Hantum, 1 ex., Rutton, N.O. Polder en 1 ex., Eernewoude (Vanellus, l.c.); 27 maart, 6 ex., Loosdrecht (ibidem).

[Voor data uit 1e en 2e maart-decade zie Limosa, 25, p. 156 en 27, p. 142 (t.K.).]

121. DELICHON URBICA — HUISZWALUW.

1955: 3, 4 en 7 nov., resp. 2, 3 en 2 ex., Stavoren (Vanellus, 9, p. 42).

[Voor andere nov.-waarnemingen (zelfs 25 nov.) zie Limosa, 27, p. 143 (t.K.).]

123bis. APUS APUS — GIERZWALUW.

[1952: 14, 16, 17 en 18 april, resp. 1, 1, 2 en 3 ex., Harderwijk (daarna geregeld) (Ardea, 43, p. 259).]

[De vroegste data zijn nog steeds: 2 april (1939, Apeldoorn) en 11 april (1914, Roermond); verder waren ook al bekend: 14 april (1927, Kollum en 1949, Lemmer); 15 april (1949, Warnsveld); 16 april (1942, Durgardam; 1946, Maastricht; 1947, Hilversum; 1949, Baarn en Joure) en 17 april (1951, Harderwijk) (zie de Ned. Vogels, p. 330; Limosa, 22, p. 382 en Ardea, 38, p. 82 en 40, p. 90) (t.K.).]

125. MEROPS APIASTER — BIJENETER.

[1952: 28 en 29 april, 3 ex., landgoed Amstelrust, Z. van Amsterdam (Ardea, 43, p. 258—259).]

1955: 7 mei, 1 ex., Vondelpark, Amsterdam (over Zandpad naar binnenplaats G.E.B.-gebouw vliegend en weer terug; waarneming vanuit 3e etage van dat gebouw (S. G. GROENHUYZEN, med. VOOUS); 1 juni, 1 ex., Hoorn, Terschelling (J. SIXMA, med. TANIS); mei (?), 8 (?) ex., Texel en juni (?), minstens 3 ex., Haren, Gr. (WIWW, 23, p. 191); begin juli, zeer w.s. Amby, bij Maastricht. (NH. Mbl. Limb., 45, p. 14).

126. UPUPA EPOPS — HOP.

[1953: 9 sept., 1 ex. bij Maastricht (NH. Mbl. Limb., 44, p. 23.)]

1954: 2 mei, 1 ex., Leens, Gr. (Ardea, 43, p. 259); 7 mei, 1 ex. bij Maastricht (NH. Mbl., l.c.); begin aug., ca 1 week lang, 4 ex., Oranjewoud (Vanellus, 8, p. 186).

1955: Broedgevallen: „Vrederust, Westgrens N. Brabant, 2 (WIWW, 23, p. 196—199).

1955: 17 april, 1 ex., Wylre en 1 ex., Oud-Valkenburg (mei. BLANKEVOORT, med. HENS); 23 april, 1 ex., Epen, L. (frater H. TIEMESSEN, med. HENS); 30 april, 1 ex., Stadskekerij Frankendaal, A dam-O (J. BOMBAY, med. VOOUS); 1 mei, 1 ex., op trottoirband Weesperzijde, A dam (vloog daarna naar KORFF-fabriek (J. en P. A. KOSSEN, med. VOOUS); 4 sept., 1 ex., Lies, Terschelling (TANIS); 10 sept. en nog tweemaal enkele dagen later, 1 ex., tussen Montfoort en St. Odiliënberg, L. (NH. Mbl. Limb., 44, p. 111).

129. ALCEDO ATTHIS — IJSVOGEL.

1955: Broedgevallen: Barneveldse beek, 1 (MOOLENBURGH).

133. DENDROCOPOS MINOR — KLEINE BONTE SPECHT.

1955: Broedgevallen: Wassenaar, 18 mei, 1 (Be, Bi, Bz, Ca, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

1955: 21 en 22 april, 2 ♂ ♂ en 1 ♀, Bosjes van Zaanen, Den Haag (Ki, Kl).

135. DRYOCOPUS MARTIUS — ZWARTE SPECHT.

[1949: ca 28 dec., 1 ex., Broek in Waterland (Ardea, 43, p. 259).]

[1952: 24 aug., 1 ex. → Z. Loosdrecht (ibidem).]

[1953: 27 sept., 1 ex., AW-duinen, Zandvoort (ibidem).]

1954: Broedgevallen: Ossendrecht en Putte in ZW-N. Brabant (Ardea, 43, p. 252).

1955: sinds begin nov., weer 2 ex., Oldeberkoop (Vanellus, 9, p. 42).

136. JYNX TORQUILLA — DRAAIHALS.

1955: Broedgevallen: Apeldoorn, 3 (2 in Kon. Park en 1 in particuliere tuin) (WIGMAN).

1955: 23, 26 en 27 april, telkens 1 ex., Scheveningse Bosjes, Den Haag (1 ex. zeer licht isabelkleurig met opvallend donkere rugstreep; bewoog zich als een Spreeuw over de grond voort, met vlugge stappen) (KIST); 26 april, 1 ex., Rhijnouwen bij Utrecht (Lev. Nat., 59, p. 70), eind aug., 1 ex., Velp (WIGMAN).

148. FALCO PEREGRINUS — SLECHTVALK.

1955: Vrijwel zeker weer gebroed in oude terrein, Veluwe (zie Limosa, 22, p. 337, 24, p. 8 en 27, p. 144); 22 aug. en 26 sept., juv ex. aldaar (duidelijk door de kijker overlangs gestreepte onderzijde gezien en mede kenbaar aan de roep, mij van juv. tamme valkeniers-exemplaren goed bekend), veel verenkransen van geslagen postduiven; 9 okt., 2 ad., met bedelend juv. ex. (WIGMAN).

149. FALCO SUBBUTEO — BOOMVALK.

1955: 28 mei, 1 ex., Terschelling (WESSELING); 3, 10 en 17 sept., 2 ad. + 2 juv., Hagstein, Vianen (vrijwel zeker broedpaar met jongen uit die omgeving) (WALDECK).

150. FALCO COLUMBARIUS — SMELLEKEN.

1955: 20 mei, 1 ex., Terschelling (WALDECK). [De Ned. Vogels (p. 426) geeft als laatste datum: 18 mei (1912, Zoeterwoude), maar ook één juni-waarneming: 7 juni (1927, Schiermonnikoog); sindsdien werden nog de volgende late data bekend: 17 mei (1939, Texel) (Ardea, 29, p. 215); 23 of 24 mei (1942, Wieringermeer) (Ardea, 32, p. 235); 28 mei (1946, 1 ex., Oude Biltwijk, Fr.) (Ardea, 35, p. 232); 31 mei (1950, 1 ex., Schoonebekerdiep) (Ardea, 40, p. 86) en ca 21 juni (1939, zeer w.s. 1 ex., Vlieland) (VAN DOBBEN; Ardea, 29, p. 215) (t. K.).]

157. BUTEO BUTEO — BUIZERD.

1955: Broedgevallen: Hoge Veluwe, 1 (WIGMAN); Z. Limburg, 1 (HENS).

160. CIRCUS PYGARGUS — GRAUWE KUIKENDIEF.

1955: 1 sept., 1 ex. van de donkere fase, Musselkanaal (VAN DEN BRINK).

162. CIRCUS CYANEUS — BLAUWE KUIKENDIEF.

1954: Broedgevallen: Ameland, 5; Esbeek, N.Br., 1; Udenhout, vermoedelijk 1 (Ardea, 43, p. 250).

1955: Broedgevallen: Terschelling, 2 (WESSELING).

1955: 28 mei, jagend ♂, Zandbelt, Vollenhove (WALDECK).

163. ACCIPITER GENTILIS — HAVIK.

1955: Broedgevallen: Hoge Veluwe, 5 à 6 (WIGMAN); Z. Limburg, 3 (Frater H. TIEMESSEN, med. HENS).

165. MILVUS MILVUS — WOUW.

1955: 28 febr., 2 ex., Epen, L., → N: 10 maart, 1 ex., Gulpen, → NNO; 17 maart, 1 ex. tussen Epen en Vylen, L., → N en 17 mei, 1 ex. aldaar, → ZW (Frater H. TIEMESSEN, med. HENS); 9 mei, 1 ad. ex., Schinveld, L. (Vooüs); 18 mei, 1 ex. bij Wageningen (Lev. Nat., 58, p. 148).

166. MILVUS MIGRANS — ZWARTBRUINE WOUW.

1955: 18 mei, 1 ex., bij Kasteel Meerssenhoven, Bunde, L. (NH. Mbl. Limb., 44, p. 66); 19 juli, 1 ex., overtrekkend, Lippenhuizen bij Beetsterzwaag (VAN OORDT); 15 aug., 1 ex., Steyl, L. (waarneming op 50 m afstand; donkere bovendelen; ca 4 cm gevorkte staart; geen witte vlek op ondervleugel) (M. VAN AERLE, med. t.K.).

[Thans zijn 24 inlandse gevallen bekend (zie Limosa, 27, p. 147) (t.K.).]

167. HALIAEËTUS ALBICILLA — ZEEAREND.

1955: 24 dec., 1 ex., bezuiden de Ktetel, Kampen (KORIDON).

168. PERNIS APIVORUS — WESPENDIEF.

1954: van 12 juni af geregeld aanwezig, Singraven, Denekamp (Lev. Nat., 59, p. 96).

1955: Broedgevallen: Staatsbosbeheer Hoenderloo, 1 (WIGMAN).

1955: 19 mei, 1 ex., Zwarte Boer, Vel. (Bi. Bz); 27 aug.—17 sept., 2 ex., Vianen (aangetrokken door de grote aantallen Wespennesten, die radicaal vermeerderd door openkrabben met de poten, waarbij gaten van een halve m diepte en ca 1 m straal ontstonden) (WALDECK); 2 okt., 1 ex., De Beer (WALDECK).

170. PANDION HALIAETUS — VISAREND.

1955: 8 mei, 1 ex., Beuven, N.Br. (NUIJEN); 15 mei, 1 ex., Ankeveen, (aangevallen en verjaagd door ♀ Bruine Kuikendief) (KRAAK); 17 mei, 1 ex., Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON); 1 juni, 1 ex., „Delense Was”, Hoenderloo (WIGMAN); 27 aug. en 22 sept., 1 ex., Beuven (M. VAN AERLE, med. t.K.); 1, 9, 10, 11 en 22 sept., resp. 1, 1, 1, 1 en 4 (zeer w.s. 6 ex.), Zwarte Meer (KORIDON); 7 sept., 1 ex., Zurich (Vanellus, 8, p. 253); 25 sept., 1 ex., De Beer (HELLEBREKERS); 12 okt., 2 ex., parkvijvers van Het Loo (WIGMAN).

171. GYPS FULVUS — VALE GIER.

1955: 1 mei, 1 ex. boven Someren-Eind, N.Br. (verplaatste zich zonder een enkele vleugelslag in kringen in NO-richting, op naar schatting 400 m; waarnemingsduur ca 5 minuten, met kijker, tijdens fraai, zonnig weer; lange brede, diep gevingerde vleugels, evenals de weinig opvallende korte staart, zeer donker gekleurd; mantel en vleugeldekveren éénkleurig, zeer licht grijsbruin, duidelijk afstekend tegen de donkere slagpennen, evenals de iets donkerder onderdelen; het meest opvallend was de vuilwitte halskraag; de kop was, vermoedelijk door de grote afstand, niet te onderscheiden) (M. VAN AERLE, med. t.K.). [De Ned. Vogels (p. 492) vermeldt 4 inlandse vondsten, resp. tussen 1809 en

1829, Ermelo of Amersfoort; ♀, 10 juli 1904, Dinteloord, N.Br.; 1 ex., 2e helft april 1922, Breskens en juv. ex., vóór 20 juni 1930, T w i j z e l, Fr. De vondst van jan. 1937 bleek later betrekking te hebben op een ont-snaapt. ex. De huidige waarneming zou dus het 5e inlandse geval zijn (t.K.).]

171bis. AEGYPIUS MONACHUS — MONNIKSGIER.

[1948: 12 okt., ♀ ad., geschoten te Beneden-Leeuwen, gem. W a m e l, (Be-tuwe) (coll. Rijksmuseum) (Ardea, 43, p. 175). Het voorwerp gaf geheel de indruk niet in gevangenschap te hebben geleefd en is de eerste nederlandse vondst.]

[Deze vooral in ZW en ZO-Europa broedende Gier werd in W. Europa noor-delijk als toevallige gast aangetroffen tot in Denemarken (LØPPENTHIN, 1946, p. 25) en Duitsland: meer dan 30 ×, echter bijna uitsluitend in de oostelijke helft, in het noorden maar 1 × ten westen van de Elbe, in Oldenburg (NIETHAMMER, II, p. 288). Voor België wordt de soort noch door VAN HAVRE (1928), noch in het Supplement van diens werk door DUPOND (1950) vermeld, terwijl hij volgens MAYAUD (1936, p. 27) in Frankrijk, afgezien van de Pyreneeën, slechts zeer zelden wordt aangetroffen, in tegenstelling met vroeger; in zijn Liste van 1953 noemt hij zelfs alleen het Zuiden (t.K.).]

172. CICONIA CICONIA — OOIEVAAR.

[1953: in dec., tot ongeveer Kerstmis, geregeld 1 ex., Zalk (Ardea, 43, p. 254).]

1955: Broedgevallen: Friesland: 10 bewoonde (en 2 halfbezette) nesten; echter werden slechts in 5 hiervan totaal 11 jongen grootgebracht (Beetster-zwaag, Buitenpost, Drachten-Z, Oranjewoud en Rijperkerk) (Vanellus, 8, p. 285); 18—30 mei, bewoonde nesten aangetroffen onder Bellingwolde, Buitenpost, Buinen, Kadoelen, Zalk en Blokland (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa); volgens een persbericht d.d. 16 mei 1956 van het Ministerie van Landbouw bedroeg het aantal bewoonde nesten in 1955 63, tegen 83 in 1950 en meer dan 300 in 1939.

1955: 31 mei, 3 ex., fouragerend in hooiland, Stiphout, N.Br. (later weg-trekkend → NO) (M. VAN AERLE, med. t.K.); 10 juni, 1 ex. in een boom in het stadsplantsoen, Kampen (t.K.); 16 juni, 1 ex., weer invallend aldaar (t.K.).

173. CICONIA NIGRA — ZWARTE OOIEVAAR.

1955: 14 aug., 1 ex., heide bij Duurswoude (Vanellus, 8, p. 251).

174. PLATALEA LEUCORODIA — LEPELAAR.

1954: Broedgevallen: Texel: De Muy, ca 150 en De Geul, ca 5 (Ardea, 43, p. 249).

1955: 23 febr., bij vorst 8 ex., overvliegend, A'dam-W (WALTERS); eind april — 2e helft sept., geregeld in Veluwemeer en omgeving, bij Kampen (max. 32 ex., op 17 juli) (t.K.); 30 mei, 30 ex. over Grouw (Vanellus, 8, p. 195); 18 aug., 250 à 300 ex., fouragerend, Scheelhoek (VAN OORDT).

177. ARDEA PURPUREA — PURPERREIGER.

1954: Broedgevallen: Nieuwkoop en Noorden, ca 120 (Ardea, 43, p. 249); mislukte poging van 3 paar, Zwarte Meer bij Genemuiden (ibidem).

1955: Broedgevallen: ± 10, ibidem (vogelwachter A. TIMMERMAN); Eer-newoude, 1 (Vanellus, 8, p. 195).

1955: 22 mei, 1 ex., Buiksloot (SLUITERS); 1 en 2 okt., 1 ex., bij Har-lingen (Vanellus, 9, p. 14).

179. EGRETTA GARZETTA — KLEINE ZILVERREIGER.

1954: 13 juni, 1 ex., De Beer (Ardea, 43, p. 254).

[Dit is het 13e inlandse geval (zie Limosa, 27, p. 148) (t.K.).]

✓ **181. NYCTICORAX NYCTICORAX — KWAK.**

1954: Broedgevallen: Biesbos, 3 (Ardea, 43, p. 249).

1954: aug., 1 juv. ex., Stadskekerij, Frankendaal, A'dam-O (L. C. JONKER, med. VOOUS).

1955: 16 juli, 1 ad. ex. boven Westeinderplas, Aalsmeer (M. SWART e.a., med. VOOUS); 20 dec., 1 ex. in jeugdkleed, gevangen in tuin te Wassenaar, waar hij al ca 6 weken vertoefde, in een boom of aan een slootkant; de volgende dag in Artis gestorven (balg in coll. Zoöl. Museum) (VOOUS).

[De gegevens in de Ned. Vogels (p. 524 en p. 1082) vallen alle in de maanden april t/m sept., op één okt. geval na: 1 okt. 1942, 5 ex. boven de Reeuwijkse plassen → Z. Ook de sindsdien vermelde waarnemingen zijn uit de zelfde periode. Dit is dus de eerste dec.-vondst (t.K.).]

✓ **182. IXOBRYCHUS MINUTUS — WOUDDAAPJE.**

1955: Broedgevallen: Nieuwkoop, zeer talrijk (HELLEBREKERS); Leemkuilen, Stiphout, N.Br., 1 (11 aug. nest met 3 jongen, hoogstens 10 dagen oud) (M. VAN AERLE, med. t.K.).

1955: 11 mei, 1 ex. met gebroken poot Borgharen (NH.Mbl. Limbr., 44, p. 42); 2 aug., 1 ♀, Akkerswade bij Amsterdam (C. H. DE KRUYFF, med. VOOUS).

✓ **183. BOTAURUS STELLARIS — ROERDOMP.**

1954: Broedgevallen: Ameland, 1 (Ardea, 43, p. 249).

1955: Broedgevallen: Zwarte Meer, Kampereiland (rayon W.), gerekend naar baltsroep, 6 à 7 broedparen (2 nesten gevonden) (KORIDON).

1955: 13 febr., 1 ex., De Beer (Ki, Kl, Sw, Te); 27 febr., idem (Be, Ki, Kl, Sw, Te); 6 maart, idem (Bi, Ko); 20 febr., 1 ex., Zurich (Bi); 19 en 20 maart, 1 ex., Terschelling (TANIS); 17 april, 1 roepend ex., De Beer (KOOIJMANS); 10 sept., 1 ex., IJsselmeerkust tussen Muiderberg en Naarden (A. N. SWART, med. VOOUS).

✓ **184. PHOENICOPTERUS RUBER — FLAMINGO.**

1954: 12 sept., 1 ex. tussen Eemmond en Huizen (Ardea, 43, p. 255).

[Thans zijn hoogstens 14 inlandse vondsten en waarnemingen bekend (zie de Ned. Vogels, p. 1082; Limosa, 25, p. 161 en 26, p. 108) (t.K.).]

✓ **185. CYGNUS CYGNUS — WILDE ZWAAN.**

1954: 11 dec., 2 ad. + 2 juv. ex., Sloterveer, A'dam-W (WALTERS).

1955: 29 jan., 2 ad. + 3 juv., ibidem (WALTERS); 6 febr., 5 ex. (1 familie); Hurwenen (VAN OORDT); 6 maart, zeker 10 ex., aldaar (BIERMAN); 20 febr., 3 ad. + juv., bij Eemmond (NUIJEN) en zeker 3 ex. tussen Kleine Zwanen, Kornwerderzand (BIERMAN).

✓ **186. CYGNUS BEWICKII — KLEINE ZWAAN.**

1954: 16 jan., 21 ex. achter Hondsbosse Zeewering (Ardea, 43, p. 255); 17 febr., 2 ex. boven de Maas, Maastricht (NH. Mbl. Limb., 44, p. 23); 26 dec., 12 ex., Amelander Gat, Terschelling (TANIS).

1955: IJsselmeergebied: 20 febr., 400 ex., Kornwerderzand (BIERMAN); 22 mei, 7 ex., Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON); 15 mei tot 9 juli, nog steeds 1 ex., Veluwemeer bij Kampen (t.K. en KORIDON); 10, 16 en 24 sept., 1 ex., Muiderberg (A. N. SWART e.a., med. VOOUS). [Voor andere sept.-data, zie Limosa, 21, p. 126; 22, p. 386 en 25, p. 161 (t.K.).]; 14 nov., ca 6000 ex., Harderwijk tot N.O. Polder (VAN OORDT) en 3 à 400 ex., Zwarte Meer (TIMMERMAN, med. VAN OORDT); 20 nov., Nulde (bij Putten) tot Elburg, totaal ca 3000 (resp. Nulde 800; Harderwijk 800; Hoophuizen 50 en Elburg 1350) (NUIJEN).

Brielse Maas: 29 jan., 120 ex. (Ki); 30 jan., 25 ex. (Be, Ca, He, Oo, Sw, Te); 13 febr., 12 ex. (Ki, Kl, Sw, Te); 4 dec. 24 ex. (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 11 dec., 23 ex. (Bz, He, Ki, Kl, Te); 25 dec., 8 ex. (Kl, Te); 26 dec., 47 ex. (Be, Ki, Sw, Te).

De Beer: 6 maart, 2 ex., (Be, J); 13 maart, 60 ex. (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 20 maart, 80 ex. (Be, Ki, Kl, Sw, Te).

11 jan., 13 ex., in de Piet, Z.Bev. (VAN OORDT); 23 jan., 8 ex. → ZZW, Zandvoort (A. N. SWART e.a., med. VOOUS); Hurwenen: 31 jan., 6 en 27 febr., ca 200 ex. (VAN OORDT); 6 maart, idem (BIERMAN); 20 maart, 300 ex. (BIERMAN); Loevestein: 6 maart, 29 ex. (BIERMAN).

188. ANSER ANSER — GRAUWE GANS.

1954: 28 mei, 3 ex., O. Flevoland bij Kampen (Ardea, 43, p. 255); 11 juni, ♂ + ♀, Scheelhoek (ibidem); 14 juni, 1 ex., Vlieland (ibidem).

1955: 25 mei, 10 ex., Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON); 25 juni, 1 ex., De Beer (BIERMAN); 4 nov., meer dan 3000 ex. langs Hollands Diep en Haringvliet (Van Dordtse Kil tot monding van het Spui) (VAN OORDT).

189. ANSER ALBIFRONS — KOLGANS.

1955: 30 jan., ca 600 ex., Slot Loevestein (KIST); 31 jan., 6 en 27 febr., ca 2000 ex., Hurwenen (VAN OORDT); 6 febr., 35, 3000, 130, 400, ruim 1000 en ruim 5000, totaal dus ca 10.000 ex., Zeeuws Vlaanderen (de laatste om ca 16 uur, w.s. vogels welke er overdag voedsel zoeken) (Ki, Kl, Oo, Te) en enige honderden, Wilhelminapolder, Z. Bev. (met meer dan 1000 Rietganzen, 60 en 90 Kleine Rietganzen en 85 Brandganzen; verder op Z.Bev., nog verspreide troepen; vermoedelijk zeker meer dan 2000 ganzen totaal) (BIERMAN); 12 febr. meer dan 10.000 ex. (2 × vrij nauwkeurig geschat), in de Fennen, tussen Langezwaag en Gorredijk (2 × vrij nauwkeurig geschat), in de Fennen, tussen Langezwaag en Gorredijk (VAN OORDT). 29 juli, 1 juv. ex., Kampereiland (was tot op ca 60 m te benaderen; trachtte mij in een sukkeldrafje voor te blijven, maar vloog, toen ik mijn pas versnelde, onder het uiten van piep-geluiden op en streek neer bij een biezenpol in het Zwarte Meer; ontsnapt ex.?) (KORIDON).

190. ANSER ERYTHROPUS — DWERGGANS.

1955: 6 febr., 2 ad. ex., Boschplaat, Terschelling (TANIS).

191b. ANSER ARVENSIS BRACHYRHYNCHUS — KLEINE RIETGANS.

1954: 21 febr., 4 ex., Grijskerke (Walcheren) (Ardea, 43, p. 255).

1955: 23 april, 7 ex., Beuven, Someren (M. VAN AERLE, med. t.K.). [De Ned. Vogels (p. 554) geeft als laatste datum: half maart; sindsdien werden de volgende april-waarnemingen bekend: april 1952, max., 17 ex., Boschplaat, Terschelling (Ardea, 42, p. 183); 16 april 1942, 1 ex., kust bij Harderwijk (Ardea, 32, p. 231) en 25 april 1954, 6 ex., Brielse Maas (Limosa, 27, p. 149) (t.K.).]

Van midden juli 1954 op W. Spitsbergen geringde ad. ex. werden tot nu toe reeds 17 ex. in ons land aangetroffen, waarvan 14 in Friesland (13 in het Z.W.) en 3 in Zeeuws Vlaanderen zie Limosa, 28, p. 35 en het eerstvolgende verslag van buitenlandse ringvogels (t.K.).

191c. ANSER ARVENSIS ROSSICUS — WEST-SIBERISCHE RIETGANS.

1955: 6 febr., ca 8 ex. (sterk gewelfde snavel en lichte ring om de snavel) tussen Rietganzen, Kloosterzande, Z.Vl. (Ki, Kl, Oo, Te) en onder meer dan 1000 Rietganzen meerdere ex. van dit type, Wilhelminapolder, Z. Bev. (BIERMAN).

193. BRANTA RUFICOLLIS — ROODHALSGANS.

1955: 2 april, 2 ex., Makkumerwaard (Vanellus, 8, p. 196).

[De Ned. Vogels (p. 560) geeft als laatste vondst: 30 jan. 1934, Bunschoten; sindsdien werden geen nieuwe gevallen vermeld. Alle bekende waarnemingen vallen van half nov. tot in maart; dit is dus de eerste april-vondst (t. K.).]

194. BRANTA LEUCOPSIS — BRANDGANS.

1955: 16 jan., 6 ex. en 5 maart, 4 ex., Eempolder (NUIJEN); 19 jan., grote koppel, Bantega, Fr. (Vanellus, 8, p. 50); 20 jan., 48 ex. → Z, Akkrum (ibidem); 22 jan., 13 ex., Zonnemaire (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 29 jan., ca 120 ex. overvliegend, De Beer (KIST); 31 jan., 6 en 27 febr., ca 40 ex., Hurwenen (VAN OORDT); 31 jan., 1 ex., strand Noordwijkerhout (BIERMAN); 6 febr., eerst 300 en daarna nog 85 ex. (zie onder Kolgans), Wilhelminapolder, Z. Bev. (BIERMAN); 14 febr., geregeld koppels, Koudum (Vanellus, l.c.); 6 maart, ca 100 ex., Kil bij Hurwenen (BIERMAN); 20 maart, hele koppels (vroeger zelden of nooit), Engwierum (Vanellus, l.c.); 27 nov., 8 ex., Schouwen (Bz, Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 24 dec., 1 ex., Huizer Meent en 25 dec., 1 ex. (w.s. hetzelfde) bij de Eemmond (NUIJEN); 30 dec, eerst 50 ex., daarna op het schor meer dan 3000 ex. (geschat), Oostmahorn (BIERMAN).

195. BRANTA BERNICLA — ROTGANS.

1954: 26 en 27 dec., 400 ex. en 28 dec., een kleine 1000 ex., Dodemanskil, Vlieland (Ardea, 43, p. 255).

1955: 22 jan., 86 ex., Zonnemaire, Schouwen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 23 jan., 10 ex., Kattendijke (BIERMAN); 5 febr., 110 ex., Zonnemaire (BIERMAN); Terschelling, max. (10 mei) paal 22-23, ca 900 ex. (WESSELING).

[Zie voor de periode sept. 1951-juni 1955 aldaar, Ardea, 43, p. 261—271; in mei 1953 en 1954 was het max. 2000 ex. (t. K.).]

18 nov., ca 250 ex. (meer dan normaal), slikken tussen Sas van Goes en Kattendijke (VAN OORDT); 27 nov., 140 ex., St. Philipsland (Bz, Ki, Kl, Oo, Sw, Te).

196. TADORNA TADORNA — BERGEEND.

1954: Broedgevallen: Gooi, 4 à 5 (Ardea, 43, p. 249).

1955: Broedgevallen: Laarder Wasmeer, 2 (8 en 11 pulli) (NUIJEN); A'dammerpolder, vermoedelijk 1 (na medio april steeds 1 paar aanwezig; 21 en 31 mei alleen ♂; eind juni/begin juli, weer steeds 1 paar) (WALTERS).

1955: 1 sept., 1 ex. overvliegend, A'dam-W; 10, 11 en 17 sept., telkens 2 juv. ex., aldaar (SLUITERS).

197. CASARCA FERRUGINEA — KASARKA-EEND.

1955: 8 en 9 okt., 1 ♀, De Beer. (Zie verder Limosa, 28, p. 55—56); 16 okt., nog aanwezig (excursie N.O.V.).

[Dit is het 8e geval voor ons land (t. K.).]

199. ANAS STREPERA — KRAKEEND.

1954: Broedgevallen: Vlieland, 2 ♀♀ met vlugge jongen (Ardea, 43, p. 249).

1955: 26 mei, ♂ en ♀ bij de Mokkebank (Vanellus, 8, p. 196); 2 juni, 1 ♀, aldaar (ibidem); 14 aug., 1 ♀, Brielse Maas (WALDECK); 30 aug. en 4 sept., resp. ca 24 en 6 ex., Huizen; 10 sept., ca 8 ex., bij Eemmond (NUIJEN); 4 nov., 4 ex., Ventjagesplaat (Haringvliet) (VAN OORDT); 18 nov., 3 ex., Binnen Schengen, Z. Bev. (VAN OORDT); 10 dec., nog vele tientallen, Zwarte Meer (BIERMAN).

203. ANAS ACUTA — PIJLSTAART.

1954: Broedgevallen: Bosplaat, Terschelling, w.s. 6 paren (1 nest gevonden); Vlieland, ad. met 4 juv. in Nieuwe Kooi (Ardea 43, p. 249). 1954: 29 mei, ♂, Groede en 6 juni, 2 ♂ ♂, Quarlespolder (Ardea, 43, p. 255).

1955: 21 mei, 1 ♂ boven verdrongen land van Saeftinge (VAN OORDT); 25 juni, ♀, sterk alarmerend, kust Hoophuizen (NUIJEN).

205. NETTA RUFINA — KROONEEND.

1954: 3 jan., ♂ juv., Lekkerkerk (Ardea, 43, p. 255).

1955: Broedgevallen: 12 juli, smiddags 1 ♀ met 10 juv. en nog 1 ♂ en 1 ♀ apart, bij Rijksweg, Vinkeveense plassen; 's avonds 1 ad. met 6 juv. aldaar (NUIJEN); Botshol, totaal 24 ex. geteld, nesten gevonden (landbouwer VERWEY, med. VOOUS); 5 juni, 12 à 13 ex. (M. SWART e.a., med. VOOUS). 1955: 26 mei, 1 ♂, Mokkebank (Vanellus, 8, p. 196); 17 sept., ca 50 ex., Zwarte Meer (de aantallen schijnen thans te minderen) (VAN OORDT).

207. AYTHYA NYROCA — WITOGGEEND.

1954: 7 jan., ♂ en 20 nov., ♀, Lekkerkerk (Ardea, 43, p. 255).

208. AYTHYA FULIGULA — KUIFEEND.

1954: Broedgevallen: Esbeek, N.Br., 1 (Ardea, 43, p. 249).

209. AYTHYA MARILA — TOPPEREEND.

1955: 9 april, vele 1000en ex., IJsselmeer, Eemmond; 16 en 24 april nog aanwezig (NUIJEN); 22 mei, ca 20 ex., meest ♂ ♂, IJsselmeer, Uitdam (SLUITERS).

210. BUCEPHALA CLANGULA — BRILDUIKER.

1955: 18 mei, 1 ex., O. Flevoland bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 14 juli, 1 ex. in ♀-kleed, Laarder Wasmear (NUIJEN); 11 sept., 4 ex., in ♀-kleed, Veluwemeer bij Kampen (VAN OORDT); 31 dec., ca 1000 ex., dijk Harderwijk-Lelystad (Ki, Kl, Te).

? BUCEPHALA ISLANDICA — IJSLANDSE BRILDUIKER ?

1955: 16 febr. zou een ♂ ad. zijn waargenomen in de waddenzee bij Vlieland (Ardea, 43, p. 135—136).

[Deze in noordelijk N. Amerika, Groenland en IJsland broedende soort werd tot nu toe maar enkele malen in Europa aangetroffen: Groot-Brittannië, geen positieve vondsten (Handbook, III, 1939, p. 314, noemt in een noot een dubieuze vondst van de Shetlands; niet opgenomen in de Checklist van 1952); Noorwegen, 2 ×, resp. 1848 en 1851 (LØVENSKIOLD, 1947, p. 562); Zweden, 1 ×, 1936 (Förteckning över Sveriges Fåglar, 2e dr, 1951, p. 60); Denemarken, niet vermeld (LØPPENTHIN, 1946); Duitsland, 1 ×, 1853 (NIETHAMMER, I, 1938, p. 495); België, niet vermeld (VAN HAVRE, 1928 en Suppl. — DUPOND — 1950, contra HARTERT, Vög. pal. Fauna, p. 1349); Frankrijk, 2 ×, resp. 1829 en 1834 (MAYAUD, Commentaires, Alauda, 1938, p. 348 en Liste, 1953, Alauda, 21, p. 16). HARTERT (l.c. noemt verder: Spanje, Finland en de Färoer, terwijl de soort volgens hem op IJsland standvogel is. Ook aan de Midden-Rijn zou deze soort in febr. 1955 zijn waargenomen (J. f. Orn., 97, p. 92); later (p. 239) wordt er echter op gewezen, dat ex. van *B. clangula* in het eerste prachtkleed aan *B. islandica* doen denken. (t.K.).]

211. CLANGULA HYEMALIS — IJSEEND.

1954: 29 dec., 5 ex., Noordzee, Terschelling (TANIS).

1955: 21 jan., 6 ex., ibidem (TANIS).

212. SOMATERIA MOLLISSIMA — EIDEREEND.

1954: Broedgevallen: Vlieland, ca 2000; Bosplaat, ca 300 (Ardea, 43, p. 250).

1955: Broedgevallen: Texel, ca 60; Vlieland, ca 1800; Terschelling, ca 450 en Rottumeroog, 5. Totaal dus ca 2300 (Lev. Nat., 59, p. 46 en 72).

1955: 28 nov., 1 ♀, Buiten-IJ, A'dam (J. VAN EWYJK, med. VOOUS); 5 dec., 2 juv. ex., IJsselmeer, Diemen (A. N. SWART, med VOOUS).

Binnenland: eind juli of begin aug., 1 ♂ → N, over het meer achter Koudum, Fr. (Vanellus, 8, p. 50).

✓ 213. **MELANITTA NIGRA** — **ZWARTE ZEE-EEND.**

1954: medio dec., stookolieslachtoffer, Slotermeer, A'dam-W (WALTERS).

1955: 29 jan., vergaan ♂ ad., dijk O.-Flevoland, bij Kampen (t.K.); 27 nov., 4 ex. (waaronder 1 ♂) → W, IJsselmeerkust, Naarden (NUIJEN).

✓ 214. **MELANITTA FUSCA** — **GROTE ZEE-EEND.**

1955: 16 febr., 1 dood ♂, Slotermeer, A'dam-W (WALTERS).

W ✓ 216. **OXYURA LEUCOCEPHALA** — **WITKOP (STEKELSTAART-) — EEND.**

1955: 26—28 nov., 2 ex. in ♀-kleed, IJsselmeer, Huizen; opnieuw 10—11 dec., w.s. dezelfde ex. (Ardea, 43, p. 289—292).

[De Ned. Vogels (p. 651) vermeldt 3 vondsten, resp. ♀, maart 1859 (moet waarschijnlijk 1851 zijn), Schollevaarseiland, Rotterdam; ♀, 27 nov. 1874, Oostzaan en ♀, 23 nov. 1913, Kampereiland; sindsdien werden geen nieuwe gevallen bekend; dit is dus het 4e (en ev. 5e).

Ook in Duitsland werden in dezelfde periode 3 ex., aangetroffen, resp. bij Bamberg (geschoten 27 nov.), Heilbronn (alleen waargenomen, 10 febr.) en in de Oosthaven van Berlijn (van aanvang dec. tot 10 maart, toen de blijkbaar zieke vogel werd verzameld). STRESSEMANN tekent hierbij aan, dat alle de laatste tijd in Middeneuropa aangetroffen ex. het ♀-kleed droegen, dus ♀♀ of juv. ♂♂ waren, evenals de 3 nederlandse ex. uit vroegere jaren (Journ. f. Orn., 97, p. 237—239) (t.K.).]

✓ 217. **MERGUS MERGANSER** — **GROTE ZAAGBEK.**

1955: 18 mei, 1 ex., O. Flevoland, bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

✓ 218. **MERGUS SERRATOR** — **MIDDELSTE ZAAGBEK.**

[1953: Broedgevallen: Texel, 2 (Ardea, 43, p. 250).]

1955: 18 mei, 1 ex., O. Flevoland bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

✓ 219. **MERGUS ALBELLUS** — **NONNETJE.**

1955: 22 aug., 1 ex. in ♀-kleed, Zwarte Meer (VAN OORDT); 11 sept. 4 ex., in ♀-kleed, Veluwemeer bij Kampen (VAN OORDT).

✓ 221. **PHALACROCORAX ARISTOTELIS** — **GEKUIFDE AALSCHOLVER.**

1954: 24 dec., 1 ex. voor de sluisen, IJmuiden (Ardea, 43, p. 309).

[Dit is het 26ste inlandse geval; zie Limosa, 27, p. 150 (t.K.).]

✓ 222. **SULA BASSANA** — **JAN VAN GENT.**

1954: Binnenland: sine dato, juv. ex., Oosterlittens, Fr. (Vanellus, 8, p. 65).

1955: 24 sept., ca. 8 ex. (ad., 2e jaars en juv.), bij Texel (WALDECK); 25 sept., 4 ex. (2 ad. en 2 2e jaars), aldaar (Wa); 6 okt., 1 dood ex. (olievogel), Wijk aan Zee (A. N. SWART, med. VOOUS).

✓ 223. **HYDROBATES PELAGICUS** — **STORMVOGELTJE.**

1954: 2 juli, 1 dood ex., strand Zoutelande (Ardea, 43, p. 254).

1955: 18 jan., 1 dood ex., strand Terschelling (TANIS); 17 nov., 1 dood

ex., ontvangen uit Scheveningen en 25 nov., 1 ex. van lichtschip Terschelling (PEETERS, med. TEKKE).

[De Ned. Vogels (p. 676) vermeldt voor de periode na 1908 24 vondsten, alle uit de maanden sept.-dec. (t. K.).]

224. OCEANODROMA LEUCORHOA — VALE STORMVOGELTJE.

1954: 29 aug., 8 en 27 okt., 3, 21 en 23 nov., telkens 1 ex., Noordzee, Terschelling (TANIS); 24 sept., 3 ex., boven zee, Texel (Br, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 25 nov., 2 dode ex. ontvangen van lichtschip Terschelling (PEETERS, med. TEKKE).

225b. PUFFINUS PUFFINUS MAURETANICUS — VALE NOORDSE PIJLSTORMVOGEL.

1955: 9 okt., 1 ♂, gevonden op het strand, te Zandvoort (Ardea, 43, p. 308; coll. Rijksmuseum).

[De Ned. Vogels (p. 682) vermeldt slechts één vondst; ♀, 13 sept. 1918, levend gevangen, Noordwijk/Zee (coll. Rijksmuseum). Sindsdien werden geen nieuwe gevallen bekend (t. K.).]

228. FULMARIUS GLACIALIS — NOORDSE STORMVOGEL.

1954: 23 mei, 1 dood ex., Noordwijk (Ardea, 43, p. 254).

1955: 22 maart, 1 dood ex., strand Terschelling (WESSELING); 22 mei, 1 uitgeput ex. aldaar (excursie C.N.V.); 4 nov., 1 ex. ontvangen uit Scheveningen (PEETERS, med. TEKKE).

[De Ned. Vogels (p. 688) geeft slechts één mei-vondst van een noorse ringvogel, in Friesland; sindsdien werd nog bekend: 26 mei 1941, 1 dood ex., Camperduin (Ardea, 31, p. 113); thans zijn er dus 3 gegevens over deze maand (t. K.).]

230. PODICEPS AURITUS — KUIFDUIKER.

1954: van maart tot 7 juni, 1 ex. (sinds 2 mei in prachtkleed), Pernis (Ardea, 43, p. 254).

[De Ned. Vogels (p. 696) geeft slechts 1 zomerwaarneming: 1 juni 1935, Eernewoude; daarna werden nog vermeld: 23 aug. 1947, 1 ex., Texel (Limosa, 21, p. 129) en 24 aug., 1941, 2 ex., Westerschelde, Borsele (Ardea, 36, p. 5); thans zijn dus twee juni- en twee aug.-waarnemingen bekend (t. K.).]

1955: 23 en 30 jan., 1 ex., Slotermeer, A'dam-W (WALTERS); 23 jan., 2 ex., tussen Kattendijke en Wemeldinge (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 18 mei, 1 ex., De Beer (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 23 okt., 3 ex., De Beer (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 11 dec., 1 ex., aldaar (Bz, He, Ki, Kl, Te).

231. PODICEPS GRISEIGENA — ROODHALSFUUT.

1955: 26—30 jan., 2 ex., Verversingskanaal, Den Haag (KOOIJMANS); 6 febr., 1 ex., Sas van Goes (BIERMAN); 21 mei, 1 ex., Wasmear, Hilversum (KRAAK); 22 okt., 2 ex., nog bijna geheel in zomerkleed, Terschelling (Vanellus, 9, p. 42).

232. PODICEPS CASPICUS — GEOORDE FUUT.

1954: 5, 12 en 19 dec., 1 ex., Slotermeer, A'dam-W (WALTERS).

1955: 8, 9 en 22 jan., 1 ex., aldaar (WALTERS); 5 mei, 10 ex., Brede Water-Rockanje (Ki, Sw, Te); 18 mei, 1 ex., De Beer (Ki, Kl, Te, Wa); 24 mei, 1 ex., Veluwemeer bij Kampen (HENS en t. K.); 7 en 12 aug., 1 ex., Akkerswade, bij A'dam (A. N. SWART e.a., med. VOOS); 14 aug., 1 ex., O. Flevoland, bij Kampen (BIERMAN); 24 sept., 1 ex., Dijkmanshuizen, Texel (Br, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

234. COLYMBUS IMMER — IJSDUIKER.

1954: 8 maart, 1 dood ex., Katwijk (Ardea, 43, p. 254).

1955: 23 jan., 1 ex., Sas van Goes (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te, Wa);
6 febr., 1 ex. (zelfde), ibidem (BIERMAN).

236. COLYMBUS ARCTICUS — PARELDUIKER.

1955: 20 febr., 1 ex., N.H. Kanaal, Schoorl dam (BIERMAN); 24 sept.
2 ex. in gedeeltelijk zomerkleed, tussen Den Helder en Oude Schild (Wa);
14 dec., aangeschoten ex., gevangen te Oldenzaal (Lev. Nat., 59, p. 71).
[Volgens de Ned. Vogels (p. 711) verloopt de najaarstrek van oktober af;
sindsdien werden geen vroegere data vermeld (t.K.).]

239. COLUMBA OENAS — HOLENDUIF.

1955: 29 april, 2 ex., in mijn tuin, Musselkanaal, waar ik de soort nooit
had gezien (VAN DEN BRINK).

240. STREPTOPELIA TURTUR — TORTELDIIF.

1955: 28 aug., ca 50 ex. in troep, Eemmond (NUIJEN).

240bis. STREPTOPELIA DECAOCTO — TURKSE TORTEL.

1954: Broedgevallen: Harderwijk, minstens 1; Hierden, verschillen-
de paren; Hippolytushoef, 1 paar (in vangenschap) (Ardea, 43, p.
252); Oldenzaal, zeer w.s. 1 (Lev. Nat., 59, p. 72).

1954: 1 en 2 juni, 2 ex., Schiermonnikoog; 4 aug., 1 ex., Rockanje
(Ardea, 43, p. 258).

1955: Broedgevallen: juni, Soestdijk, 1 (KLERK DE REUS, med. EIJKMAN);
3 maart, Hierden (Limosa 28, p. 128); Bennekom (VAN DE PEPPEL);
Oldenzaal, minstens 2 (Lev. Nat., 59, p. 72); Weert, verscheidene
(HENS).

1955: 8 jan., 2 ex., Harlingen (Vanellus, 8, p. 24); 29 jan., 41 ex., op
veevoederfabriek en in nabij gelegen plantsoen, Amersfoort (TOLMAN);
31 jan., ca 200 ex., op slaappleats tussen Hierden en Hulshorst (den-
nenbos nabij kippen- en eendenfokkerijen) (Ardea, 43, p. 316); 14, 15 en 16 mei,
1 ex., Musselkanaal (VAN DEN BRINK); 17 aug., 1 ex., Wageningse
Berg en 1 ex., Bennekom (Lev. Nat., 58, p. 188); 27 okt., 2 ex., Soest-
Z (TOLMAN); 12 nov., minstens 110 ex. (op dezelfde plaats als 29 jan.),
Amersfoort (ze parasiteren bij de Koppelpoort op morsvoer van een graan-
pakhuis (TOLMAN); 17 nov., minstens 4 ex., Nieuw Namen/de Kauter
(ook op belgisch gebied) (VAN OORDT).

246. HAEMATOPUS OSTRALEGUS — SCHOLEKSTER.

1955: Broedgevallen: Groenekan, Maartensdijk, 1, op bouwland (VAN
OORDT).

1955: Singraven, Denekamp, zomerwaarnemingen (ook al in 1954) (Lev.
Nat., 59, p. 96).

247. CHARADRIUS MORINELLUS — MORINELPLUVIER.

1955: 29 april, 8 ex., over Bantega, Fr. (Vanellus, 8, p. 164); 5 mei, 14 ex.,
Noordvaarder; 17 aug., 6 ex., Bosplaat en 4 sept., 5 ex., Koggegronden, Ter-
schelling (TANIS); 4 sept., 4 ex. (de eerste), De Beer (Ki, Kl, Sw, Te);
2 okt., 3 ex., aldaar (WALDECK); 9 okt., nog 1 ex., ibidem (Be, Bi, Ca, He, Ki,
Kl, Oo, Sw, Te, Wa).

[De Ned. Vogels (p. 758) geeft één okt.-, drie nov.- en vier dec.-vondsten;
sindsdien werden nog bekend: 18 okt. 1953, De Beer (Limosa, 26, p. 111)
en 21 nov. 1941, Vriezenveen (Limosa, 15, p. 39) (t.K.).]

248. CHARADRIUS HIATICULA — BONTBEKPLUVIER.

1955: Broedgevallen: A'dammerpolder, 1, mogelijk 2 (SLUITERS en WAL-
TERS); Parnassiaplas, Kennemer duinen, 2 paren (SLUITERS).

Binnenland: 25 mei, 1 ex., Beuven, Someren en 18 sept, 1 ex., Helmond (M. VAN AERLE, med. t.K.).

1955: 12 en 13 nov., resp. 7 en 4 ex., A'dam-W (SLUITERS).

[De Ned. Vogels (p. 761) geeft drie data uit deze maand, de laatste is 29 nov.; twee uit dec. en drie uit jan.; sindsdien werden nog 2 late nov.-gevallen bekend: 27 nov. 1943, ca 20 ex., Kattendijke (Ardea, 33, p. 210) en 29 nov. 1941, 1 ex., Schokkerhaven (Limosa, 15, p. 39); voorts 9 uit dec.: 11 dec. 1943, 1 ex., Kattendijke (Ardea, 33, p. 210); 19 dec. 1936, 1 ex., W. Schengen (Ardea, 36, p. 17); 21 dec. 1946, 1 ex. Sas van Goes (Ardea, 35, p. 233); 26 dec. 1931, 3 ex., Uitdam ((Limosa, 27, p. 74); 26 dec. 1954, 5 ex., Vlieland (Ardea, 43, p. 256); 27 dec. 1942, 4 ex., Tholen (Ardea, 32, p. 236); 27 dec., 1949, 7 ex., N. Sloe (Ardea, 40, p. 87); 29 dec. 1944, 5 ex., Kattendijke (Ardea, 34, p. 385) en dec. 1951 en (of) 1952, max. 2 ex., Bosplaat (Ardea, 42, p. 187); tenslotte 6 uit jan.: 1 jan. 1950, 20 ex., Wilhelminadorp (Ardea, 40, p. 87); 2 jan. 1951, 4 ex., Sas van Goes (Limosa, 27, p. 154); 5 jan. 1947, 1 ex., ibidem (Ardea, 36, p. 17); 9 jan. 1943, 2 ex., De Piet, Z. Bev. (Ardea, 33, p. 210); 21 jan. 1945, 1 ex., Terneuzen (Ardea, 34, p. 385) en jan. 1952, max. 3 ex., Bosplaat (Ardea, 42, p. 187). Twaalf van deze totaal 17 waarnemingen zijn dus uit Zeeland (waarvan tien op Z. Beveland) (t.K.).]

249. CHARADRIUS DUBIUS — KLEINE PLUIVIER.

1954: Broedgevallen: Joure, 1 (Vanellus, 8, p. 130—132); Beatrixhaven, Maastricht (NH. Mbl. Limb., 44, p. 23).

1955: Broedgevallen: Eemmond, 2 (NUIJEN); Soester duintjes, 1 (NUIJEN); Parnassiaplas, Kennemer duinen, w.s. 2 paren (SLUITERS); A'dammer polder, minstens 7 terr.; A'dam-W, 34 terr. (WALTERS).

1955: 16 en 23 okt., 1 ex., A'dam-W (resp. WALTERS en SLUITERS).

[Tot nu toe was, afgezien van de beide waarnemingen in dec. 1937 en febr. 1908 (zie de Ned. Vogels, p. 765) de laatste datum: 17 okt. 1953 (zie Limosa, 26, p. 111) (t.K.).]

250. CHARADRIUS ALEXANDRINUS — STRANDPLUIVIER.

1955: Broedgevallen: A'dammerpolder, minstens 3; A'dam-W, 10 (WALTERS).

1955: 27 juli, 1 ex., Laarder Wasmeer (NUIJEN); 12 en 13 nov., resp. 2 en 1 juv. ex., A'dam-W. (SLUITERS); 5, 16, 19 en 26 nov., resp. 1, 2, 2 en 2 juv. ex. aldaar (WALTERS).

[Er zijn thans minstens acht nov.-gevallen bekend, voorts vier uit dec., één uit jan. en twee uit febr. (zie de Ned. Vogels, p. 767 en Limosa, 26, p. 111 en 27, p. 154) (t.K.).]

253. SQUATAROLA SQUATAROLA — ZILVERPLUIVIER.

[1952: in jan. max. 70 ex., Bosplaat (Ardea, 42, p. 187).]

1954: 28 dec., 10 ex., Vlieland (Ardea, 43, p. 256).

1955: 12, 24 en 25 mei, 1 ex., slikterreinen, A'dam-W (SLUITERS); 10, 11, 17 en 18 sept., resp. 2, 1, 1 en 2 ex., A'dam-W; 12 en 19 nov., 1 ex., aldaar (SLUITERS).

255. VANELLUS VANELLUS — KIEVIT.

1955: 6 nov., 1000-en, Veluwemeer, bij Kampen (t.K.); 4 dec., nog massa's aldaar (t.K.); 4 dec., naar schatting ca 20.000 ex., tussen Hoek van Holland en Maassluis (Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 11 en 25 dec., nog veel, maar niet meer die grote concentratie (Bz, He, Ki, Kl, Te); 30 dec., zeker 10.000-en ex., bij en ten N. van Oosthuizen, N.H. (BIERMAN).

256. ARENARIA INTERPRES — STEENLOPER.

1954: 13 en 14 juni, 1 ex., Wasmeer; 11 juli, 1 ex., Eemmond (Ardea, 43, p. 256).

1955: 11 mei, ca 200 ex., paal 21, Terschelling (WESSELING); 24 juli, 1 ex., Eemmond '(NUIJEN).

✓ 258. **PHILOMACHUS PUGNAX** — **KEMPHAAN.**

1955: 11 jan., 7 ex., → ZO, Koudum (Vanellus, 8, p. 50; 22 jan., 3 ex., Schouwen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Sw, Te); 5 febr., 1 ex., aldaar (Bi); 4 dec., 1 ex., aan de rand van het plantsoen langs de weg voor mijn huis, Kampen (t.K.).

✓ 258bis. **TRYNGITES SUBRUFICOLLIS** — **BLONDE RUITER.**

[1953: 23 aug., 1 ex., De Cocksdorp, Texel (Limosa, 28, p. 61—65).]
1955: 18 sept., 1 ex., De Beer en zeer w.s. 1 ex., IJsselmeerkust, Huizen (ibidem); 12 nov., 1 ex., opspuitterreinen, A'dam-W (ibidem, p. 65—68).
[Van deze Noord-Amerikaanse soort, die nieuw is voor de nederlandse lijst, zijn dus in ieder geval 3, hoogstwaarschijnlijk 4 gevallen bekend (t.K.).]

✓ 260. **CALIDRIS CANUTUS** — **KANOETSTRANDLOPER.**

1954: 28 aug.—1 sept., 6 tot 22 ex., opgespoten slik, Merwedekanaal, A'dam (Ardea, 43, p. 257).
1955: 30 mei, 5 ex., Veluwemeer bij Kampen (t.K.); 30 aug., 2 ex., opspuitterrein A'dam-W; 10, 11 en 17 sept., telkens 3 ex., aldaar (SLUITERS); 6 sept. 5 ex., Veluwemeer bij Kampen (t.K.); 11 sept., 6 ex., aldaar (VAN OORDT).

✓ 261. **CALIDRIS ALPINA** — **BONTE STRANDLOPER.**

1955: 23 mei, ca 10 paren, baltsend met trillende vleugelslag. Punt van Reide, Termunten (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa).

✓ 262. **CALIDRIS TESTACEA** — **KROMBEKSTRANDLOPER.**

1955: 1 mei, 1 ex. in prachtkleed, Veluwemeer, bij Kampen (t.K.); 23 mei, 1 ex. in prachtkleed, Lauwerszee (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa).
[Voor de voorjaartrek, zie Limosa, 27, p. 155 (t.K.).]
12 nov., 1 ex., opspuitterrein in A'dam-W (SLUITERS).
[De Ned. Vogels (p. 803) geeft als laatste datum: 27 okt. (1937, Huizen); sindsdien werd nog bekend: 16 jan. 1954, 1 ex., achter Hondsbosse Zeewering (Ardea, 43, p. 257), de eerste winter-waarneming (t.K.).]

✓ 263. **CALIDRIS MINUTA** — **KLEINE STRANDLOPER.**

1955: 12 nov., 1 ex., A'dam-W (SLUITERS).
[Dit is de vierde nov.-waarneming (zie Limosa, 26, p. 113 en 27, p. 155 (t.K.).]

✓ 264. **CALIDRIS TEMMINCKII** — **KLEINSTE STRANDLOPER.**

1954: 27 aug, 1 ex. en 11 okt., 2 ex., Merwedekanaal, A'dam (Ardea, 43, p. 257).
1955: 16 mei, 1 ex., De Beer (KIST); 18 mei, 1 ex., O. Flevoland, bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ca, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 24 mei, 3 ex., vloeivedden aardappelmeelfabriek, Stadskanaal (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa); 13 aug., 2 ex., De Beer (BIERMAN); 10, 11, 17 en 18 sept., telkens 1 ex., steeds op dezelfde plaats, A'dam-W (SLUITERS).

✓ 265. **CALIDRIS MARITIMA** — **PAARSE STRANDLOPER.**

1955: 28 aug., 1 ex., De Beer (Bi, Bz).
[Voor andere data in aug., zie Limosa, 27, p. 155 (t.K.).]

✓ 268. **TRINGA GLAREOLA** — **BOSRUITER.**

1955: 16 nov., 1 ex., Abcoude (EIJKMAN).
[Voor andere nov.- en ook dec.-data, zie Limosa, 27, p. 156 (t.K.).]

271. TRINGA ERYTHROPUS — ZWARTE RUITER.

1955: 26 juni, 16 ex. (waarvan 10 in prachtkleed), St. Philipsland (WALDECK).

277. TRINGA NEBULARIA — GROENPOOTRUITER.

1955: 12 nov., 2 ex., A'dam-W (WALTERS); 19 nov., enige malen gehoord, Veluwemeer, bij Kampen (t.K.).

[Voor echte winter-waarnemingen, zie Limosa, 27, p. 156 (t.K.).]

273. PHALAROPUS FULICARIA — ROSSE FRANJEPOOT.

1954: 21 nov., 1 ex., Terschelling (TANIS).

1955: 18 jan., 1 ex., aldaar (TANIS); 30 okt., 2 ex., Scheveningen (Sw, Wa); 31 okt., 3 ex., aldaar (Ki, Ko, Te, Wa) (zie fig. 1 en 2); 2 nov., 1 ex., ibidem (KIST).

Fig. 1. Rosse Franjepoot, *Phalaropus fulicaria*, in de vlucht.
Scheveningen-Haven, 31 okt. 1955.

Foto Mr J. KIST

274. PHALAROPUS LOBATUS — GRAUWE FRANJEPOOT.

1954: 3 okt., 2 ex., Knardijk, O. Flevoland (Ardea, 43, p. 257).

1955: 5 juni, 1 ♀ in prachtkleed, Brielse Maas (Bi, Bz, Ki, Kl, Te) (zie fig. 3); 17 sept., 1 ex., opspuiterrein, A'dam-W (SLUITERS); 24 en 25 sept., 4 ex., Dijkmanshuizen, Texel (Br, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

275. HIMANTOPUS HIMANTOPUS — STELTKLIUIT.

1954: Broedgevallen: Koedijk, 4 paren, waarvan 2 nesten gevonden, die verdronken (Ardea, 43, p. 251).

Fig. 2. Rosse Franjepoot, *Phalaropus fulicaria*.
Scheveningen, 31 okt. 1955.

Foto F. P. J. KOOYMANS, copyright

✓ 1954: 30 mei, paartje, Etersheim (Ardea, 43, p. 251).

✓ 1955: 2 juni, 1 ex., Mokkebank (Vanellus, 8, p. 196).

✓ 276. **RECURVIROSTRA AVOSETTA** — **KLUUT.**

1954: Broedgevallen: Braakmanpolder, ca 100 (Ardea, 43, p. 251).

1955: Broedgevallen: Terschelling, Bosplaat, 3 en Striep, 6 (TANIS); bij Leeuwarden, enige (Vanellus, 8, p. 197); Punt van Reide, Termunten, ca 600 paar (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa); A'dammerpolder, 4 (SLUITERS); 6 paar met jongen aldaar (WALTERS); A'dam-W, 2 paren, waarvan 1 zeker heeft gebroed (SLUITERS); 3 aldaar (WALTERS)); Z. van Verdrongen land van Saeftinge, ca 20 paren (VAN OORDT).

1955: 2 jan., 6 ex., De Beer (Ki, Kl, Oo, Sw, Te) en 19 ex. (WALDECK); 11 jan., 2 ex., Schengen, Z. Bev. (VAN OORDT); 18 aug., ca 3000 ex., Scheelhoek (VAN OORDT); 4 nov., 12 ex., Ventjagersplaat (VAN OORDT); 13 nov., 20 ex., De Beer (Be, Bz, Ca, He, Ki, Kl, Oo, Sw, Te); 14 nov., 1 ex., A'dam-W (SLUITERS); 18 nov., 12 ex., Z. Sloe, 1 ex., De Piet en 1 ex., Binnenschengen (VAN OORDT); 18 dec., 3 ex., De Beer (BIERMAN); 26 dec., 1 ex., aldaar (Be, Ki, Sw, Te).

✓ 277. **LIMOSA LAPONICA** — **ROSSE GRUTTO.**

1954: 2 okt., 1 ex., kust Eempolder. (Hier al in geen jaren meer gezien). (Ardea, 43, p. 257).

✓ 278. **LIMOSA LIMOSA** — **GRUTTO.**

1955: 22 jan., 1 ex., Schouwen (Be, Bi, Ki, Kl, Sw, Te).

✓ 282. **CAPELLA MEDIA** — **POELSNIP.**

1955: 27 en 30 aug., 1 ex., Terschelling (resp. Bosplaat en Midsland)

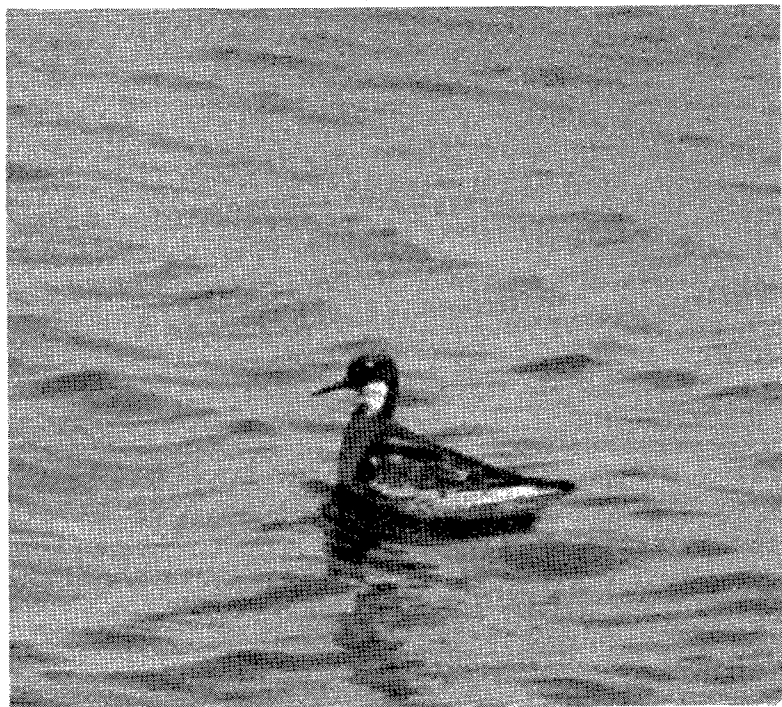

Fig. 3. Grauwe Franjepoot, *Phalaropus lobatus*, ♀ in zomerkleed.
De Beer, 5 juni 1955.

Foto Mr J. KIST

(TANIS); 30 aug. en 10 en 11 sept., telkens 1 ex., opspuiterrein, A'dam-W (SLUITERS).

286. CHLIDONIAS NIGER — ZWARTE STERN.

1954: 24 okt. en 7 nov., 1 ex., Waterland (Ardea, 43, p. 258).

[De Ned. Vogels (p. 874) geeft als laatste datum: 1 nov. (1941, Reeuwijk); sindsdien werden nog bekend: 1 nov. 1942, 1 juv. ex. bij de Grebbe (Ardea, 32, p. 241); 29 okt. 1944, 1 ex., Spaarndam (Ardea 34, p. 389); 29 okt. en 5 nov. 1949, 1 ex., Reeuwijk (Ardea, 40, p. 89) (t.K.).]

1955: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, vestiging van een grote kolonie, die 18 mei geheel verstormde; in juni 2 nieuwe kolonies, met resp. 91 en 72 nesten (KORIDON).

1955: 9 april, 1 ex., Eemmond (NUIJEN).

[De Ned. Vogels (p. 874) geeft als vroegste datum: 8 april; sindsdien werden nog bekend: 4 april 1949, 3 ex., Bantega en 6 april 1943, 1 ex., Naardermeer (zie Limosa, 22, p. 392 en 24, p. 111) (t.K.).]

287. CHLIDONIAS HYBRIDA — WITWANGSTERN.

[1951: Broedgevallen: Naardermeer, (K. DE BRUIN, med. VOOS).]

1955: 30 en 31 mei, resp. 3 en 1 ex., bij Rotterdam (Ardea, 43, p. 177); 27 juli, 1 ex. in het Hol, Kortenhoeef (K. DE BRUIN, med. VOOS).

289. GELOCHELIDON NILOTICA — LACHSTERN.

1955: Broedgevallen: De Beer: 5 juni, 2 paar (2 nesten met 2 eieren, waar-

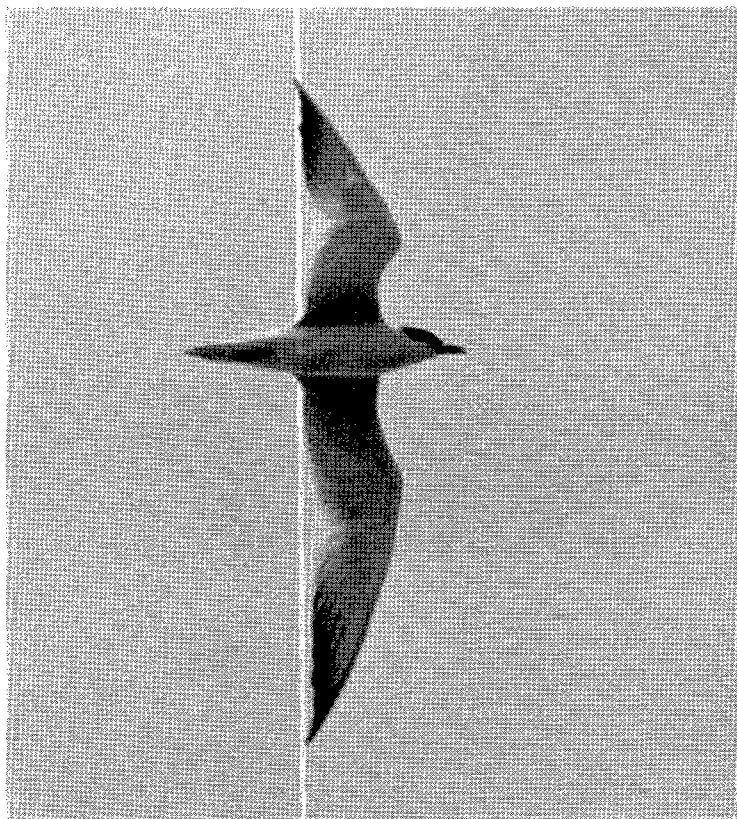

Fig. 4. Lachstern, *Gelochelidon nilotica*, in de vlucht.

De Beer, 5 juni 1955.

Foto Mr J. Kist

van later 1 was verdwenen) (Be, Ki, Kl, Te) (zie fig. 4); 19 juni, 2 nesten (1 met 1 ei en 1 met 1 ei + 1 jong; een van deze nesten was dus nieuw) (Ki, Oo, Te, Wa); 10 juli, 1 pullus en 2 alarmerende ad. vogels (Ki, Kl, Oo, Te); 13 aug., nog met jongen aldaar (BIERMAN; HAVERSCHMIDT). 1955: 30 april, minstens 3 ex., luidroepend overtrekkend, Veluwemeer, bij Kampen (t.K.); 21, 23 en 31 juli en 17 en 20 aug., telkens 1 ex., A'dam-W (WALTERS); 25 juli, 2 ex., Enkhuizen (Vanellus, 8, p. 252); 12 aug., 1 ex., Koudumerzijl (ibidem); 30 aug., 2 ex., A'dam-W (SLUITERS); 25 sept., 3 ex., Terschelling (TANIS).

290. HYDROPROGNE CASPIA — REUZENSTERN.

1955: 9 juli, 1 ad. ex. bij de Eemmond, op een slikbank (ca 1 uur zeer goed waargenomen) (NUIJEN; WOLFF); 4 sept, 1 ad. ex. ibidem (dit is de 3e maal, dat de soort aldaar op 4 sept. is waargenomen (NUIJEN); 14 aug., 1 ex., overvliegend, O. Flevoland bij Kampen (Ardea, 43, p. 310).

[Thans zijn 16 gevallen bekend (zie Limosa, 27, p. 158) waarvan 11 uit het gebied van het huidige IJsselmeer (t.K.).]

291. *STERNA SANDVICENSIS* — GROTE STERN.

1954: Broedgevallen: Griend, 20 à 25.000 (Lev. Nat. 58, p. 137).

1955: Broedgevallen: O. Flevoland bij Kampen, minstens 1 broedpoging (Limosa, 28, p. 119—122).

1955: 16 juni, enkele ex., A'dam-C → NW en 18 juni, 1 ex., A'dam-Z, → NO (A. N. SWART, med. Vooüs).

[Volgens de Ned. Vogels (p. 890) moet de herfsttrek, op grond van de ring-resultaten, reeds vroeg in juli inzetten, terwijl deze volgens VAN OORDT en VERWEY reeds in juni aanvangt (t. K.).]

293. *STERNA HIRUNDO* — VISDIEFJE.

1954: Broedgevallen: Griend, 25 à 30.000 (Lev. Nat., 58, p. 137); Nederland, totaal geschat op 50 à 60.000 (ibidem, p. 139).

1955: Broedgevallen: O. Flevoland, tussen Kampen en Elburg, minstens 925 (Limosa, 28, p. 124).

294. *STERNA MACRURA* — NOORDSE STERN.

1954: Broedgevallen: Griend, 3—5 juni, ca 100, maar 3 juli, minstens 2000 paar (Lev. Nat., 58, p. 137—139); Nederland, totaal ca 2500 (ibidem, p. 139).

1955: Broedgevallen: Punt van Reide, Termunten, 25 mei, minstens 3 paar (Br, He, Ki, Kl, Te, Wa); Schelphoek, Schouwen, 26 juni, ca 50 paar (Ki, Kl, Ko, Oo, Te, Wa).

297. *LARUS MINUTUS* — DWERGMEEUW.

1955: Broedgevallen: Z. Friesland, minstens 15 (Vanellus, 8, p. 197).

1955: 18 mei, 1 juv. ex., O. Flevoland bij Kampen (Be, Bi, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 5 juni, 1 juv. ex., Brielse Maas (BIERMAN); 20, 24 en 29 juli en 14, 21, 27 en 31 aug., telkens 1 ex. (w.s. zelfde) en 17 aug., 2 ex., Bosplaat, Terschelling (TANIS); 9 juli, 1 ad. ex., 14 aug., 3 à 4 ex., 3 sept., 9 ex.; 4 sept., tenminste 130 ex. (vnl. juveniele vogels, bijna allemaal in het eerste vliegkleed); 10 sept., ca 10 ex., 11 sept., ca 25 ex.; 17 sept., tenminste 7 ex.; 18 sept., tenminste 20 ex., bij de Eemmond (NUIJEN); 24 sept., ca 4 ex., Huizen (NUIJEN).

299. *LARUS MELANOCEPHALUS* — ZWARTKOPMEEUW.

1955: 29 okt., 1 ad. ex. (winterkleed), Scheveningen-haven (KIST).

[Dit is de eerste najaarswaarneming van deze tot nu toe alleen in de zomer 5 × zeker aangetroffen soort, die in 1935 gepaard was met een Kokmeeuw (t. K.).]

301b. *LARUS ARGENTATUS ARGENTEUS* — ZILVERMEEUW.

1955: Broedgevallen: Binnenland: Ospelerpeel bij Nederwert, 1 (140 km van de kust) (NH. Mbl. Limb., 44, p. 112—114, met 2 foto's).

302. *LARUS FUSCUS* — KLEINE MANTELMEEUW.

1954: 15 febr., 1 ex., Binnen-IJ, A'dam (Ardea, 43, p. 258).

1955: 2 dec., 2 ex., Buiten-IJ, A'dam (C. H. DE KRUYF, med. Vooüs).

302b. *LARUS FUSCUS GRAELLSII* — BRITSE KLEINE MANTELMEEUW.

1955: Broedgevallen: Bosplaat, Terschelling (20 mei), aantal broedparen geschat op 30 (He, Ki, Kl, Sw, Te, Wa).

303. *LARUS MARINUS* — MANTELMEEUW.

1954: dec., 1 winterslachtoffer, Bochoholtz (NH. Mbl. Limb., 44, p. 24).

[In Avif. Limb. wordt slechts één vondst genoemd: 15 jan. 1932, Venraay (3e Aanv., p. 120) (t. K.).]

304. LARUS HYPERBOREUS — BURGEMEESTER.

1954: 23 dec., 1 juv., ex., IJmuiden (Ardea, 43, p. 309).
 1955: 18 jan., 1 ex., Noordzee, Terschelling (TANIS); 20 febr., het juv. ex. van 26 en 30 dec. 1954 te Huizen, NH. (zie Limosa, 27, p. 158), voor het laatst gezien (HOOGERHEIDE; TAAPKEN); 23 febr., 1 ad. ex., op het ijs van de Amstel, A'dam (C. H. DE KRUYF, med. VOOUS); 24 april, 1 (2e jaars-) ex., Hoek van Holland (Ki, Kl, Ko, Oo, Sw, Te); 18 mei, 1 ex., De Beer (Be, Bi, Bz, Ca, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 18 sept., 1 juv. ex., Hoek van Holland (Ki, Ko, Te).
 [De Ned. Vogels (p. 948) noemt slechts één mei- en één juni-waarneming; sindsdien werden nog bekend: 17 jan.—17 mei 1950, 1 ex., herhaaldelijk waargenomen, Katwijk (Limosa, 24, p. 112); 25 mei 1953, 1 ad. ex., Noordwijk (Ardea, 42, p. 325) en 29 mei 1950, 1 ex., Ezumazijl (Limosa, 24, p. 112) (t.K.).]

306. RISSA TRIDACTYLA — DRIETEENMEEUW.

1954: 17 april, 1 dood ex., Bleskensgraaf, ZH (Ardea, 43, p. 258).
 1955: 18 mei, 1 ex., Hoophuizen (Be, Bi, Bz, Ca, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa).

308. STERCORARIUS SKUA — GROTE JAGER.

1955: 18 sept., 1 ex., De Beer (Ki, Ko, Te); 10 okt., 1 ex. ontvangen uit Den Helder had nog enige tijd geleefd in Zoöl. Station aldaar) (PEETERS, med. TEKKE); 30 okt., 1 ex. Den Helder (coll. Rijksmuseum; Lev. Nat., 59., p. 34); 5 nov., vergaan ex., kust Kampereiland (t.K.).

309. STERCORARIUS POMARINUS — MIDDELSTE JAGER.

1955: 18 jan. en 6 okt., 1 ex., Terschelling (TANIS).

310. STERCORARIUS PARASITICUS — KLEINE JAGER.

1955: 7 aug., 1 juv. ex., De Beer (TEKKE); 28 aug., 1 ad. ex., lichte phase. De Beer (Bi, Bz, Ki); 2 sept., 1 ex., Noordzee, Terschelling (WESSELING); 4 sept., 1 juv., ziek, ex., O. Flevoland bij Kampen (thans gepraep.) (KORIDON); 18 sept., 1 ex., De Beer (Ki, Ko, Te); 24 sept., 1 ex., Texel (Br, Bz, Ki, Kl, Ko, Sw, Te, Wa); 2 okt., 2 ex., donkere phase, Eierlandse Gat (BIERMAN).

311. STERCORARIUS LONGICAUDUS — KLEINSTE JAGER.

1955: 5 sept., een dood, zeer vermagerd ex., Friesland (Vanellus, 9, p. 15).

313. URIA AALGE — ZEEKOET.

1954: 23 dec., ex. met stookolieplek, gevangen, Reeuwijkse plassen (Ardea, 43, p. 258).

316. PLAUTUS ALLE — KLEINE ALK.

1955: 23 okt., 1 ex. ontvangen uit Katwijk (PEETERS, med. TEKKE); 25 okt., 1 pas dood ex. (geen stookolieslachtoffer), Slufter, Texel (NUIJEN); 28 okt., 1 uitgeput ex., stadstuin, Den Haag (3 km van zee) (TEKKE); 28 okt., 1 ex. gevangen te Engelum, Fr.; 29 okt., 1 ex. gevangen op Ameland; 4 nov., 1 ex., gevonden te Lioessens (Vanellus, 9, p. 42—43); 19 nov., 1 ex. ontvangen uit Hoek van Holland (PEETERS, med. TEKKE); 24 nov., 1 dood ex. bij Leeuwarden (Vanellus, l.c.); 29 nov., 1 ex., Terschelling (geen stookolieslachtoffer) (WESSELING).
 [TAAPKEN (Lev. Nat., 58, p. 248) noemt, zonder plaatsvermelding, ook een ex. van 18 okt. (t.K.).]

317. FRATERCULA ARCTICA — PAPEGAARDUIKER.

1954: 31 juli, 1 en 3 aug., resp. 1, 2 en 1 dood juv. ex., Noordwijk (Ardea, 43, p. 258).
 1955: 25 okt., 1 vliegend ex., Scheveningen-haven (KIST).

321. GRUS GRUS — KRAANVOGEL.

1955: 8 aug., 1 ex. invallend op een vlaskavel, N.O. Polder (maakte een gezonde indruk) (G. D. VAN DER HEIDE); 11 aug., 2 ex., overvliegend, Snekermeer en 8 ex., invallend, Wijnaldum (Vanellus, 8, p. 252); 22 aug., 1 ex., luidroepend → W, Kampereiland (KORIDON).

[De Ned. Vogels (p. 1002) vermeldt slechts twee aug.-waarnemingen: 4 aug. 1936, 5 ex. → ZW; Oud-Valkenburg en 13 aug. 1934, 13 ex. → W, Nunspeet en enkele dagen daarna 7 ex. aldaar. Sindsdien zijn geen nieuwe gevallen gepubliceerd (t.K.).]

322. CREX CREX — KWARTELKONING.

1954: Broedgevallen: Terschelling, poldergebied Formerum-Oosterend, 2 (TANIS).

1955: Broedgevallen: Terschelling, ibidem, 4 (TANIS); 10 juli, 1 roepend ex., waargenomen bij Kampen (t.K.); Friesland: gehoord bij Snekermeer (minstens 4), Gorredijk (minstens 3), Lauswolt nabij het Oud-diep, Akkrum (2), Scharnegoutum (2), Eernewoude, Gauw, Poppingawier, Rauwerd, Boxum, Hantum, Wartena en tussen Lemmer en Joure (alle waarnemingen in de broedtijd); Oosterwierum, „onthoofd" ex., 8 juni; Irnsum, 8 pulli, deels verminkt bij het maaien en verder op 5 plaatsen aldaar (Vanellus, 8, p. 186, 221 en 252).

1955: 13 febr., gehoord te Maasniel, L. (Vanellus, 8, p. 196).

[De Ned. Vogels (p. 1005) geeft wel enige dec.-vondsten, zelfs 28 dec. (1920, Leiden), die mogelijk op overwinteren wijzen, zoals bij uitzondering in Engeland en Duitsland geschiedt; gegevens uit de eerste 3 maanden van het jaar waren echter tot nu toe uit ons land niet bekend. Volgens de heer G. BOSCH, conservator van het Fries N.H. Museum, kent de waarnemer, die vroeger in Friesland woonde, de soort goed (t.K.).]

323. PORZANA PORZANA — PORCELEINHOEN.

1955: Broedgevallen: Kampereiland, Zwarte Meer, vrijveel gehoord, op één plaats zelfs 3 ex.; 1 nest gevonden (KORIDON).

1955: 14, 20 en 30 aug. en 1, 12 en 13 sept., telkens 1 ex. gevangen in het Zwarte Meer, Kampereiland (KORIDON); 4 sept., vleugelresten van 2 ex., Someren-Eind, N.Br. (M. VAN AERLE, med. t.K.).

324. PORZANA PARVA — KLEINE WATERHOEN.

1955: 22 mei, ♂, Leemkuilen, Stiphout, N.Br. (liet zich tot op 2 m naderen) (M. VAN AERLE, med. t.K.); Kampereiland, Zwarte Meer, w.s. 2 broedparen; 21 sept., 1 ex. gevangen (zie verder Limosa, 28, p. 51—53); 3 dec. verse restanten (roofvogelslachtoffer; determinatie op grond van de nog aanwezige pootjes, bevestigd door Prof. VOUIJS) (KORIDON).

325. PORZANA PUSILLA — KLEINSTE WATERHOEN.

1955: 3 april, dood ex., Hoogvliet, ZH (Ardea, 43, p. 256); 18 aug. en 6 sept., resp. 1 en 2 juv. ex. gevangen in het Zwarte Meer, Kampereiland (zie verder Limosa, 28, p. 52—54).

326. RALLUS AQUATICUS — WATERRAL.

1955: Broedgevallen: Terschelling, 2 (duinplas Midland en reservaat Noordsvaarder) (TANIS); Kampereiland, Zwarte Meer, vrij talrijk; 3 nesten gevonden (KORIDON).

1955: 17, 18, 19 en 20 jan., telkens 1 ex. gevangen in het Zwarte Meer, Kampereiland; 19 aug. en 13 okt., resp. 2 en 1 ex. gevangen aldaar (KORIDON).

329. LYRURUS TETRIX — KORHOEN.

1955: Herfststelling Z.O. Friesland, slechts 75 ex., tegen ca 150 ex. in 1950 (als voornaamste oorzaak wordt het gebruik van vergift in de landbouw genoemd) (Vanellus, 9, p. 34—35).

334. COTURNIX COTURNIX — KWARTEL.

1954: 14 mei, 1 ex., Wijn s, Fr. (coll. Fries N.H. Museum; Vanellus, 8, p. 66); 21 juli, 2 ex., Oudemirdum (Vanellus, 9, p. 15).

1955: Broedgevallen: Terschelling, 2 (Oosterend en Landerumerheide) (TANIS); bij Gorredijk, 1; in juli gehoord te Nes, Ameland (Vanellus, 8, p. 222).

1955: 24 mei, 1 roepend ex., tussen Stadskanaal en Onstwedde (WALDECK); 29 mei, 1 dood ex., Wieringen (H. F. ARENTSEN, med. Vooüs); 1, 8, 9 en 10 sept., resp. 5, 1, 1 en 1 ex., Musselkanaal tijdens patrijzenjacht (VAN DEN BRINK).

Kampen, mei 1956.

Resultaten van het ringonderzoek betreffende de vogeltrek, ingesteld door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, XLI (1954), 1

door

G. C. A. JUNGE en J. TAAPKEN

Naar aanleiding van de voorstellen inzake het publiceren van ringverslagen, die tijdens het XI Internationale Ornithologische Congres te Bazel werden besproken (zie ook *The Ring* No. 1, 1954, pp. 2—4, No. 2, 1955, pp. 18—19), zijn er enkele kleine veranderingen in het publiceren van de Nederlandse ringverslagen aangebracht.

Op het ogenblik laten de administratieve mogelijkheden en de publicatieruimte nog niet toe dat bij iedere terugmelding de coördinaten van ringplaats en vindplaats, naam van de ringer en de vinder, afstand en kompasrichting van ringplaats naar vindplaats en ouderdom in jaren worden gegeven.

Wel worden de coördinaten gepubliceerd, welke door de buitenlandse ringstations aan ons worden doorgegeven.

Ook laten wij hieronder een lijstje volgen van de in ons verslag veel voorkomende ringplaatsen met daarbij aangegeven de coördinaten en de provincie waarin de plaats is gelegen. Cursief gedrukte ringnummers geven aan dat deze ringen van de terugmelders ontvangen zijn.

(1-2-1954): deze tussen haakjes vermelde datum geeft aan dat dit niet de juiste datum van de vondst behoeft te zijn, maar de datum van het schrijven (eventueel poststempel) waarin de terugmelding wordt medegedeeld.

Niet alle in 1954 binnengekomen terugmeldingen zijn in dit verslag vermeld. Het totaal aantal terugmeldingen van één soort vindt men tussen haakjes achter de soortnaam aangegeven.

Het lijkt ons niet wenselijk om de verschillende omstandigheden waaronder de geringe vogels worden aangetroffen met tekens te vermelden. Het ringverslag wordt hierdoor minder goed leesbaar en men kan nimmer alle wijzen van terugmeldingen juist aangeven.

Voor de meeste gebruikte termen geven wij hieronder tevens de Engelse betekenis:

bemachtigd — manner of recovery unknown

dood gevonden — found dead

dood gevlogen — flew dead